

ahots batez

coro EASO abesbatza

18 zkia. 2017

easo abesbatzaren berriak noticias del coro easo

LEGE GORDAILUA: SS-217/2012

18

СРЕДА 19:00
СВЕТЛЯНОВСКИЙ ЗАЛ
ЯНВАРЯ

www.mtdm.ru

Mercedes-Benz
АВИЛОН
Официальный партнер
Дома музыки

Swissotel Красная Площадь
Москва

Рождественский Фестиваль духовной музыки

седьмой Московский Фестиваль

Мужской хор Басков EASO

(Сан-Себастьян, Испания)

художественные руководители фестиваля – Владимир Ставров и митрополит Волоколамский Иларион
при поддержке Отдела внешних церковных связей Московского патриархата

Aurkibidea

In Memoriam	3
EASO Musika Eskola	4
Euskal Jaiak 2017: kantua eta dantza	11
Cum Jubilo - Como cada año... y van siendo unos cuántos	12
EASO Kapera Gregorianista – Gregoriano doinuetan kulunkan	14
ARAOZ Gazte Abesbatza – Mädchenchor Wiesbaden: itzulerako partidua	16
ARAOZ Abesbatza – Ausardia, lana eta berrikuntza	18
Musika Hamabostaldia – <i>Le nozze di Figaro</i> : eztei prestaketa	20
Euskal kantuak eta EASO beste behin ere Errusian	22
Euskal folklorean lagunekin zabaltzen	28
Opus Lírica – Opera denboraldia: Carmen	31
Musika Hamabostaldia – <i>Missa Paschalis</i> de Luis Iruarrizaga	32
Aste Nagusia... Kañoikadatik Asteari agur esan arte!	34
Agur eta ohore EASO Eskolaniari	36
EASO Eskolania – <i>Stabat Mater</i>	40
Euskadiko Orkestraren Denboraldia – Chichester Psalms	42
EASO Eskolania – Pasión según San Mateo	43
Laburrak	44
Historiaren txokoa	46
EASOren abesbatzek 2017an izandako parte-hartzeak	48
Kantarien zerrenda	50

Erredakzio eta argazkigintza taldea / Equipo de redacción y fotografía:

Joseba Azkue, Pablo Benavente, Marta García, Zaloa López de Munain, Gorka Miranda, Javier Oyarzun, Idoia Petrirena, Santos Sarasola

Eskerrik berezienak urtekarirako zein EASO Eskolaniaren 25. urteurreneko alerako idatzi bat bidali digutenei:

Un agradecimiento especial a las firmas invitadas en el anuario y en el ejemplar especial por el 25º aniversario de EASO Eskolania:

Jose Luis Aramburu, Imanol Arregi, Maider Arregi, Jon Azkue, Ander Azkue, Ramon Beraza, Manolo Cabrera, Mari Jose Cano, Ane Corral, Xabier de la Fuente, Aner Etxaniz, Manel Gasch, Marcin Kawka, Luis Larrañaga, Martín Llade, María Llanos, Markel Murillo, Ana Ochoa, Javier Pérez, Bernar Rementeria, Oriol Roch, Iñigo Ruiz, Pedro Alberto Sánchez, Andoni Sierra, Gurutze Telleria, Lala Ubarrechena, María Teresa Yeregui

In Memoriam

Aita Xabier Beneditarra, Gregorianoan Maisu

2017ko martxoaren 15ean joan zitzagun gure Aita Xabier. Easo Abesbatzak eta bere gregorianoista kapera osatzen dugunok zori handia izan dugu Aita Xabier guretako bat izan delako. Eskerrak berari, eta eskerrak Lazkaoko komunitateari, bera gure zuzendaria izan zedin emandako erraztasunengatik.

1995. urtean hasi zen gure harreman musikalak. Easo Abesbatzak Norberto Almundoz musikariaren konposizioez osatutako disko bat grabatzeko enkargua jaso zuen eta haren "Te Deum" obran, polifoniarekin batera, gregorianoko zati batzuk ziren tartekatuak. Koruak lagunza esku zigun apaiztegian ibilitako kantore batzuei eta horrela sortu zen Easo Kapera Gregorianista. Zuzendari ezberdin batzuekin proba egin, eta ez genuen zalantzak izan bera aukeratzerakoan. Bere jakinduria musicalaz gain, gregorianoak adierazi behar duen espiritualtasunaz hitz egiten zigun maiz eta, teknikoki ondo kantatu behar bada ere, bigarren aspektu horrek garrantzia nagusia zuen gregorianoaren musikan hazi ginenontzat. Horrela gertatzen zitzaien baita gure kantua entzutera gerturatzetan zirenei ere.

Eta horrela eman genion hasiera elkarrekiko abentura horri: ostiralero, 20 laguneko koadrilak aztoratzen zituen Lazkaoko monastegiko paretak, Aita Xabier gidari zuela. 300 kontzertutik gora eskaini genituen Gipuzkoako ia herri guzietan, Euskal Herrian orohar, Espainiako eliz eta monastegi ugarietan eta Frantzian, bere hiriburuan eta beste zenbait herritan. Beste hainbat jardunaldi eta elizkizunetan, otoitz-aldiak gitrotzeko ospakizunetan, 6 disko... Ugarria izan da harreman horren fruitua. Berak prestatzen zituen emanaldi eta kantatu behar genituen kantu liburuxkak, jatorrizko partiturari eransten zion testua euskaraz eta gaztelaniaz, entzuleak, gure emanaldian, beren barnean murgil zitezzen. Zoriontsuak izan gara elkarrekin ibilbide horretan. Berak ere hala aitorzten zigun.

Taldeko 4 lagun joan zitzazkigun aurretitik; bera bosgarrena izan da eta, guztiek, familiako bat joango balitzagu bezalako dolua izan dugu. Ziur gaude, han zero ederrean, gregoriano talde bat osatzen hasiak direla honez gero.

Aita Xabierren eskelan idatzi genuen bezala, eskerrak berari gure kaperaren kantu gregorianoa edertzen eta espiritualtasunez sakontzen lagundu zigulako. Ildo horretatik jarraitu dugu ondoren.

Agur, eta zuk sinesten zenuen egun handira arte.

Bixente Badiola, Ziburu-Donibaneko Distira

Iazko urriaren 13an Bordagaineko Andre Mariaren elizan egon ginenean, Bixente Badiolaren hiletan. Elizak edukiera handia izan arren, ez zen erraza txoko bat lurriztea. Behea eta bi balkoi korrituak zeharo beteak ziren, Ziburu eta Donibaneko herritarra bilduak. Airean eta hitzetan nabaritzen zen Bixenterekiko maitasuna eta omenaldi-ekintza bihurtu zen meza luzea. Bere koruaren eta herriaren kantaz gain, apaizaren hitz ugarietik goraipatu zuten bere figura eta egiaren zeinuz esanda izan ziren. Urdazuri (La Nivelle) ibaiaren bi aldeek zuten bere lana eskertzeko beharra. Easo Abesbatzak bereak egin zituen hitz haietan, estima handian izan baitu gure gizon hori.

Bere bizitzaren beste aspektu batzuk nabarmendu baziren ere, guk azpimarratuko genuke alor musikalean izan dugun harremana. Eta era txirenean sortu zen euskarazko kantuaz arituko zen abesbatza, bi herrialde horien gozamenerako. Bixente 15 urtez bertako Arin futbol taldean futbolaria izan ondoren, bertako kontseilu-kide, gero presidente-ordea eta azkenik presidente izendatu zuten eta karguan jarraitu zuen 18 urtez, 2002. urterera arte.

Futboletik kantura. Ordurako, 1979. urtean "La Chorale de l'Arin" sortu zuen, lehen taldea futbolari izandakoekin osatu zen beranduago, "Arin Luzien" izenez ezagutuko zena. Eta hor hasten da Easo Abesbatzaren harreman ugaria Urdazuri badiako herriarekin. Geroztik, zenbat kontzertu eman izan diren elkarrekin, Donibane Lohizuneko elizan! Bere hiletan bezala, betea izaten ziren behea eta balkoi korrituak, euskal kantu entzuteko irrikaz. Bina kontzertu urtero, maiatzean eta irailean gehien bat. Zenbaitetan hirugarrena udan.

Gutako asko euskal kantuaren gozamenez egin ginenean euskarazaleak. Donostian, hor dira Easo Abesbatzaren urteroko kontzertuak eta "Ez dok amairu" taldearenak. Euskal kantuez beharra genuen gure nortasuna indartzeko. Eta hori da, gure ustez, Bixenteren meritu handia: Iparraldean, gordea zegoen euskarekiko karra, esnatzea eta elikatzen ahalegintzea.

Bixente, gizon soila, laguna, zerbitzaria, herrikoia, jaso ezazu irailaren 24an eskainiko dizugun gure omenaldia, zure koru maitearekin emango dugun euskal kantu kontzertuan. Sinestun zinenez, berriro elkartu arte!

EASO Musika Eskola

MUSIKAREN ONURAK

Gaur egun, ikerketa ugari egiten dira burmuinaren funtzionamenduari buruzkoak eta horietako askoren ondorio zehatzak ezagutzen dira. Bizitzan zehar landuz aldatzen dela nabaria da eta, bistan da, aktibitate batzuk gehiago laguntzen dutela beste batzuk baino neuronen arteko konexioak indartzen.

Haur eta gazteen hezkuntzari dagokionez, ekintza asko zabaldu ditzakete berezko ahalmena eta beste askok murriztu. Hezkuntzaren eta hazkundearen alorrean, faktore asko ikertu dira eta emaitza zehatz asko ezagutu dira, ziurtasunaren bermez lortu ere konklusio nagusi batzuk. Diagnostikoa, eragin ezberdinaren arteko datuen konparaketaz egiten den diagnostikoa irmoa da.

LOS BENEFICIOS DE LA MÚSICA

Las múltiples investigaciones sobre las situaciones y factores que inciden en un mayor desarrollo de las diversas capacidades humanas, físicas, sociales, intelectuales y emocionales dan unos resultados importantes a tener en cuenta cuando se plantea el proceso educativo de niños y jóvenes. Todos valoramos la influencia de los diversos factores, familiares, sociales y también particularmente los escolares, tanto en el equilibrio afectivo y de motivación de las personas como en el de la estimulación física, mental y artística para un correcto crecimiento individual y social.

La aplicación de determinadas actividades y su valor educativo requieren de un diagnóstico comparativo. Así, se puede medir escolarmente los resultados de la utilización de una determinada metodología, de un plan de plurilingüismo, etcétera.

Así, está probada la influencia del estudio o la práctica de la música en el desarrollo desde la más temprana edad. La actividad musical tiene efectos positivos en:

- 1. El desarrollo intelectual:** la música ayuda a crear conexiones de neuronas en el cerebro, estimulando la inteligencia y la capacidad de aprendizaje, en varias áreas, como son la lectura porque leen con más facilidad, las matemáticas ya que está científicamente probado que la música potencia nuestra lógica y en el lenguaje oral, puesto que fortalece la habilidad de formar frases y hablar con fluidez.
- 2. La expresión de emociones:** la música es un arte que nos permite expresar sentimientos y emociones sin necesidad de hablar.
- 3. La capacidad de concentración:** la música refuerza la memoria, la atención y la concentración; habilidades claves para cualquier oficio en la vida.
- 4. La perseverancia:** la música es un lenguaje complejo que presenta sus dificultades; para adquirirlo los niños tienen que esforzarse y ser perseverantes. Así aprenden a no frustrarse cuando algo no les sale, sino a tener confianza para intentar conseguirlo.
- 5. Los buenos modales:** a través de la música y el canto se aprenden valores sociales como compartir, escuchar y respetar al grupo con el que cada uno se complementa.
- 6. El ocio saludable:** prepara para la afición por la escucha de música, permitiendo hacer agradables los tiempos libres.

No cabe duda de que la actividad física y la música son dos áreas apenas valoradas en la educación escolar, pero fundamentales para el equilibrio de la persona.

SOBRE TODO,
ESTO NO ES PUBLICIDAD SINO REALIDAD

EASOren haur/gazte abesbatzak

AZKEN 25 URTEOTAN, EASO ABESBATZA ELKARTEAK, GAZTEEKIN LAN EGIN DU (1992TIK EASO ESKOLANIAREKIN HASITA ETA 2004TIK ARAOZ GAZTEREKIN, GEHI HORIEKIN BATERA SORTU DIREN HAURREN TALDEAK, HALA NOLA ARAOZ GAZTETXO ETA EASO Txiki). LAN HORI NOLA GARATZEN DUGUN KONTATUKO DUGU JARRAIAN, HAURREN HAUTAKETA EGITEN DENETIK AHOTSAREN HELDUTASUNERA IRITSI ARTE.

Ahotsen hautaketa eta haurren profila

Prozesua gurekin hitzarmena duten Donostialdeko mendebaldean dauden ikastetxe batzuekin garatzen da: Santo Tomas Lizeoa, Santa Teresa Ikastetxea, Axular Ikastola, Deutsche Schule San Alberto Magno, Jesusen Alabak Ikastetxea eta Manuel de Larramendi Ikastetxea. Ikastetxe hauek, Lehen Hezkuntzako 1. eta 2. mailan dauden haurrekin eta beraien familiekin harremana izaten uzten digute, ahotsaren balorazio funtzionala egiteko. Balorazioa banaka eginen da, eta haurrek hitz egiteko garaian duen ahotsa aztertzen da... Helburua ez da etorkizuneko abeslari hauek dagoeneko kantatzan dakitela edo kanturako zenbait gaitasun dituztela antzematea abesbatzan sartzeko. Aurrerago, horixe izango da gure lana: kanturako gaitasunak har ditzaten sustatzea, baina, batez ere, kanturako grina eta ilusioa piztea.

Zoritzarrez, ez da lan erreza. Aurreiritzi mordoa baitago arlo honetan; eta gure uezet, jokabide okerra da ahotsaren munduan oinarritutako zenbait ideiai jarraituta umearen gaitasunean arreta jartzea une horretan. Gauzak honela, askotan, axolagabekiriz baztertzen dira zenbait haur ez dutelako dagokion nota “bete-betean jo”, “ahotsik ez duelako” edota “entzumen gaitasunik ez duelako”. Kasu askotan, hautaketa prozesuaz arduratzen direnek modu okerream jokatzen dute, ez baitituze kontuan hartzen garrantzitsuak diren ezaugarri asko eta asko: haurren hitz egiteko ahotsaren maiztasuna, ze tinbreko adibide motak jarri behar zaizkion haurrari imitazioz ikas dezan, aurretik haurrek izan dituen kantuaren inguruko estimuluak etxean edota eskolan, froga ze testuingurutan egiten den... Hautatzailearen lana ez da, beraz, dagoeneko kantatzen duenari pasatzen uztea, eta kantatzen ez duena baztertzea; baizik eta, nahiz eta ibilbide desberdinak izan, potentziala izan dezaketenak identifikatzea. Adibidez, kanturako froga izan beharrean, bibolina jotzen ikasi behar duen pertsona baten aurrean egongo bagina, inori okurrituko al litzaioko lehen aldiz bibolin bat hartzen duenari zerbait jotzen hasteko eskatzea?

Batzuetan beste arazo bat ere badago: ahotsa ez dagoela egoera funtzional onean, eta hitz egiteko garaian portaera edo estimulu okerrak izanagatik, ahots arazoak dituzten haurrek aurkitzen ditugula.

Behin ahotsaren egoera frogatuta, hainbat entsegutara eta ate irekiend jardunaldira etor daitezen gonbidatzen zaie, non abesbatza baten eguneroako lana erakusten zaien. Haur guztiei

deitzen zaie, hautaketa probatan potentziala edo funtzionalitasuna agerian utzi dutenei zein ez dutenei; hau da, jardueran interesa adierazi duten guztiei. Zergatik eta zertarako egin ditugu orduan aurreko probak? Ahotsa egoera funtzionalean ez izatea erakutsi duten haurren familiekin aholkularitza lanak egiten ditugu, eta otorrinolaringologoarenera joatea gomendatzeten diegu etorkizuneko arazoak baztertzen. Aldi berean, eta abesbatzen parte izateko azaldu duten interesagatik, haurren dinamika korala anitza izan dadila aholkatzen diegu, denbora zein prozeduratan, eta modu honetan jarraitzeko animatzen diegu, kantatzeak haurrearenan antzemandako ahots arazo funtzionalak konpontzen laguntzeko izan dezakeen izaera birgaitzaileaz ohartaraziz. Beraz, ez dugu bakarrik heziketa korala ematen, osasun arloan ere azpimarra jartzen dugu etorkizunean (nerabezaroan edo heldutan) izan daitezkeen arazoei aurrea hartzeko.

EASO Txiki: probatu eta probatu

Jarduera koraleko lehenengo hilabeteak dira garrantzitsuenak, horietan sustatzen baita haurraren eta koruaren dinamikaren arteko lotura. Garai honetan, era ludikoan lantzen dira jarduera eta talde dinamika bultzatzen duten arlo guztiak: entzumen aktiboa susperten duten ekimenak, isiltasunaren balorazioa, talde baten partaide izatearen kontzientzia, kantuarekin lotutako norberaren gorputzaren sentipena (*proprioception*, ingeleraz) gaitasun bokalak hartzeko oinarritzko tresna moduan, musika sentizaren eta norberak kantatzen duena bizitzeko zirrara... Hauxe guztia, era integratuan eta naturalean lantzen dugu, eta komunikazio helburua lehenesten da jolas giro motibatzailean.

Adin honetan, haurrek koruari zenbat denbora eskaintzen dio? Jarduera koraleko bi saio ditugu, eta musika hizkuntzako beste bat. Saio hauek, bakoitzka ordubetekoa, astean bitan izaten dituzte. Aldi honetako jardueran ez ditugu bereizten mutilak eta neskak, aro honetan oso zaila baita ahotsaren eboluzioarekin lotutako baldintza fisiologikoak, edota jarduerarik eragiten dioten bestelako baldintzaketa sozio-kulturalik. Urtebete pasata, gutxi gora behera, hurrengo heziketa fasea dago. “Helduen taldera” pasatzeko urrats honek ez du zerikusi zuzenik izan behar gaitasun bokalarekin; haurrek une horretan, koruareniko duen jarrera eta lotura mailak zehazten dute trantsiziorako une egokia. Ez dago aurretik ezarritako adinik, haur bakoitzak heldutasun egoerarantz abiadura desberdinean iristen baita, nahiz eta mutilen kasuan badakigun erlojupeko borroka dugula jarduera koralean. Urrats hau zein momentutan ematen den modu zuzenean zehaztea ezinbestekoa da, haurrek parte hartzen duen koruaren dinamika bere une horretako behar eta gogoekin bat etor dadin: mutilen kasuan 9 urterekin izaten da, gutxi gora behera; nesken kasuan, aldiz, 10 urterekin gutxi gora behera.

EASO Eskolania eta ARAOZ Gaztetxo

Heziketa arloan zein arlo artistikoan, haurren gaitasun bokala puntu gorenera iristen diren uneak dira hauek.. Nesken kasuan, garai hau 10-13 urte tartean mugitzen da. Mutilen kasuan, aro hau ahots aldaketarekin amaitzen da, 13-14 urte-rekin. Hauek izan dira orain arte izan ditugun parametroak, baina gero eta gehiago ikusten ari gara aldaketa hormonalak gero eta goizago ematen direla gazteen artean, eta zenbait kasan 11 urteratzen da ahots aldaketa hau. Horrek are zailago egiten du mutikoekin egiten dugun lana.

Garai honetan, entseguen dinamikarako neskak eta mutilak bereizten ditugu (kontzertuetan, errepertorioaren arabera), gaur egun ematen diren zenbait faktore oreakatzeko helburuarekin.

Gaur egun, generoen presentzia abesbatzen munduan, eta haurren abesbatzen munduan, oso desorekatuta dago nesken alde –ez neska gehiegia dagoelako, mutil gutxiegi dagoelako baizik– zenbait estereotipo nagusitu direlako. Gaur egungo haurren abesbatzetan mutilen portzentajea %10-%15 inguruan egon daiteke, eta helduen abesbatzei erreparatzen badiegu, gizonezkoen ahots sailak oso zaharkituta daude eta belaunaldi aldaketaren beharrean. Faktore hauek guztiak, bi esparrutan multzoka ditzakegu: alde batetik, mutilaren ahotsaren ezaugarri fisiologiko bereziak, zeinaren eboluzioak jarduera koralari eragiten dion; bestetik, gaur egungo testuinguru soziokulturalean askoz ere gehiago bultzatzen da neskak/emakumeak kulturarekin lotutako aktibitateetara bideratzea, mutikoak baino (beste jarduera batzuetara bideratzen direnak gehienetan, esate batetako, kiroletara).

Gainera, kontuan izan behar dugu nesken ahotsa lehenago egonkortzen dela, eta azkarrago iristen dela garapen osora. 12-13 urterekin elkarrekin izango bagenu, mutilengan beraien buruekiko mesfidantzak sor daiteke, neskak/mutilak alderaketan desabantailan daudela ikusiko baitute. Honek desmotibazioa ekar dezake, eta horregatik zaindu behar ditugu arazo hauak agerian gera ez daitezten eta, kasu honetan –gizartearen beste arlo batzuetan ez bezala– katearen mailarik ahulenak diren mutilak babestuta senti daitezten.

Garai honetan, jarduera koralean astean 3 ordu ematen dituzte (bi edo hiru sainotan banatuta), gehi beste ordu bete non

musika hizkuntza lantzen duten. Gaitasun bokalen garapenari dagokionez, indar handia jartzen dugu ahots-teknikaren oinarri guztiaren (erlaxazioa, postura edo jarreraren kontrola, arnasketa, arnastea-kantatzea, cantatzen ari direnean gertatzen ari diren prozesuez jabetzea, artikulazioa, bokalizazioa eta ahoskera), estiloa eta espresioa interpretatzeko garaian, eta errepetitorio-arekin lotutako aspektu formaletan (eliz-musika / profanoa / ganbera-musika / kontzertuak / operak / garaikidea / klasikoa / antzinakoa).

Era guztiako errepetitorioa lantzen dugu, ez bakarrik gaur egungo errepetitorioa. Gure ustez, zoritzarrez, haur abesbatzek ez dute errepetitorio klasikoa eta antzinakoa lantzen, eta bakarrik musika garaikidea abesten dute. Klasikoarekin eta antzinakoarekin lan egiteak beste modu batera ezinezkoak litzkeen zenbait aspektu garatzen uzten die haurrei. Ez hori bakarrik, kontzertuak, egitarauak prestatzeko garaian gaikako programa bultzatzen saiatzen gara, bestela, abesti zerrrenda eklektikoegiak geratzen baitira, inongo noranzko edo iparratzik ez duten saioak. Ez dira lantzen abesti multzoak edo zikloak, han-hemendik hartzen da eta horrek ez du laguntzen musikaren ezagutzan sakontzen eta arreta sakabanatzen da. Txikitistik hasten bagara gai baten inguruan gaikako unitateak lantzen errazago izango da aurrerantzean kantata bat, abestien ziklo bat edo meza bat interpretatu ahal izatea.

Adin honetan garrantzia berezia hartzen du garapen sozialaren esparruak, eta dinamika korala garatu behar da: haurren arteko harremanak, zuzendariekin harremanak, entseguetan izan beharreko portaera... Haurrek abesbatzan astean 3-4 ordu besterik pasatzen ez dituzten arren, 5-6 urteko prozesu bat da non dinamika asko garatu ahal diren: elkarkidetza, laguntza, lidergoa... Oso garai aproposa da musika eta kantua lantzeaz gain, haurrek sozialki garapena izan dezaten eta korrarekin lotuta dauden balore horietan hezi ditzagun. Gurasoek ere horrela aitortzen dute, eta nolabait kontzienteki bere seme-alaben heziketaren zati bat gure esku uzten dute eta egiten dugun lana aitortzen dute. Garrantzitsua da haurrei osatzen duten talde bereziak ohartaraztea eta balioa ematea; hau da, aktibitate bat garatzen ari dira non aukera duten maila profesionalean dabiltsan beste talde batzuekin (kantari, musikari eta zuzendariekin) parez-pare aritzeko, eta hauak haurren garrantzia eta balioa aitortzen duten. Hau gure hau-

trekin estimulu gisa erabili behar dugu (egiten dutena aitortuz, baina gehiegizko laudorioan edo idolatrian erori gabe, noski).

Esandakoaz gain, entseguen dinamika sistematizatuta dago, beste behin ere kantu teknikan eta interpretazioan arreta jarriz, baina kontuan hartuta sekula ez direla galdu behar aisiaaldi/joku eta heziketa ikuspegia. Abesbatzaren jardueraren helburu bakarra ez da bakarrik ondo kantatzentzen duten haurrak prestatzea, baizik eta pertsona sentikorrapak, abegikorrapak, sortzaileak, sozialki orekatuak, entzuten dakitenak, errespetuz jokatzen dutenak, diziplinadunak, helburu batekin konprometituak, arduratsuak, beraien eta besteek kulturaren ezagutza dutenak... hezitza.

Balio erantsiko testuinguruak sustatzeko beharra

Ohikoa da –ohikoegia, zoritzarrezz- pentsatzea ez direla kalitatezko testuinguruak eta baliabideak eskaini behar haurren abesbatzen munduari. Maiz entzuten ditugu, “haurrak dira”, “jolas dezatela”, “diberti daitezela”, eta horrelako argudioen aitzakiarekin helduen abesbatzenzat derrigorrezko moduan hartzten direnak haurren koruetarako baztartzen. Irakasle espezifikoak eta lagunzaileak, entsegu gelak, kontzertu aretoak eta parte hartzeko kalitatezko programazioak, helduen abesbatzearako gordetzen dira kasu gehienetan. Ondorioa ala zergatia da? Haur abesbatzen gaitasuna maila onargarriken azpitik pentsatzen badugu, edota haur eta nerabezaroeko kantua maila baxuagokoa, osatu gabekoa edo perfekziotik urreti dagoela pentsatzen badugu, ondorio moduan ikus dezakegu. Baina, zergatira joan beharko genuke. Ezinezkoa alda haurren abesbatzen maila gorenera eramatea lortzea? Derrigorrez paralelismoa ezerri behar al dugu non hezkuntza arautuan (Lehen Hezkuntza eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza) haurrak bere maila intelektualaren aitzin etapetan dauden? Bere garapen musicalerako haurra da baliabide, suspergarri eta aukera gehien behar dituena; eta askotan, hori ukatzen diogu ez baitugu bere potentzia guztia baloratzen.

Gehiago ere esan dezakegu, haurren abesbatzen jarduera, askotan, adin txikiko entzuleentzako entretenigarri moduan hartzen da bakarrik, eta publiko hau, aldi berean gutxietsi egiten dugu entzule moduan. Zein izan behar du jardunaldi pedagogikoek eta haurrentzako programazioek izan beharreko helburua musika erakundeek, orkestrek eta jaialdiek antolatzen dituztenean? Batzueta ematen du publiko eskasia konpontzera bideratuta daudela, eta beharbada, entzule helduari ematen zaion kalitate berdintsuko produktua eskaintzen pentsatu beharko litzateke, entzuleen (haurren eta gazteen) errealitatera egokituta, bai horixe.

Haur kantariaren idealizazioa

Gezurra badirudi ere, emaitza artistiko egokiak dituzten haurren abesbatzei modu negatiboan eragiten ari den gertakizun bat badago. Kantuko konpetentzien garapen optimoa lortzen duen haur (neska ala mutila) abeslarria, “aingerutxo” baten moduan ikusten da, “zerutik etorritako dohaina jaso dutenak. Ez da antzematen, beraz, maila horretara iritsi direla, aldi berean, gogor lan eginez eta gozatuz.

Beraz, berriro ere, mundu korala gaitasun kontuekin besterik ez da erlazionatzen, eta honekin esfortzua, lana eta praktikatzea gutxietsi egiten dira, balizko kantariak uxatuz (espektatiba faltsuak sortzen direlako, edota neurriz kanpo baloratzen direlako). Zentzu honetan, ez dira beti mesedegarri izaten *talent show*-ak sustatzen dituzten komunikabideak edota *Les choristes* (Christophe Barratier, 2004) eta *Boychoir* (François Girard, 2015) moduko filmak, non abesbatzen mundua mitifikatzen den, testuingururik gabe jorratzen den eta haurren abesbatza munduaren ikuspegi alboratua ematen den.

Musika Eskolako irakasleekin hizketan

A. B. – Zergatik erabaki zenuen musika irakastea? Atsegin al duzu irakasle izatea?

M. Ll. – Mi ilusión por el arpa y a medida que iba avanzando en mis estudios musicales me hizo decidir que quería dedicar mi vida a la música. Estoy encantada de ser profesora de arpa, es mi gran vocación. Estoy feliz de poder unir ambos mundos, la música y la docencia. Poder enseñar a través de la música.

J. P. – Kontserbatorioan ikasten ari nintzenenean nire irakasleak komentatu zidan Zarauzko akademia batean zeharkako txirulako irakasle bat behar zutela. Horrela hasi nintzen, eta gaur arte. Oso pozik nago nire lanarekin, musika maite dudalako.

A. B. – Zer dela eta aukeratu zenuen instrumentu hau?

M. Ll. – Cuando era pequeña, viendo en televisión un concierto de una orquesta sinfónica, hicieron un primer plano al arpa, y me “enamoré”. Desde ese momento pedí a mis padres que por favor me apuntasen a clases, que quería aprender a tocar.

J. P. – 9 edo 10 urterekin hasi nintzen jotzen, baina hasieran pianoa gustatzen zitzaidan. Gero nire solfeoko irakasleak flautari buruz hitz egin zidan, eta oso erakargarria iruditu zitzaidan, bai soinuarengatik baita jotseko moduarengatik ere (gurutzatuta).

A. B. – Zeintzuk dira instrumentu hori jotseko baldintza tekniko eta pertsonal nagusiak?

M. Ll. – Realmente no necesitamos nada en especial. Lo ideal es tener ilusión e interés en el instrumento; luego el avance es progresivo, es importante tener un buen profesor que te vaya orientando de la mejor manera, y siempre con ánimo e ilusión. Quizá, como se suele decir también para otros instrumentos y otras materias, es importante ser constante para poder avanzar, dedicar un tiempo a practicar.

J. P. – Ba berez, edonork jo dezake musika tresna hau. Importanteena da gogoa izatea. Gero ikasi behar duzu ondo arnasa hartzen, behatzetako eta buruko teknika...

A. B. – Zeintzuk dira instrumentu horren ezaugarriak? Jo al daiteke bakarka eta taldean? Ba al daude progresiboki jotseko konposizio errazagoak?

M. Ll. – El arpa es un instrumento de cuerda pulsada, es decir, tocamos con nuestros dedos, producimos el sonido directamente pulsando las cuerdas, con las yemas. Las cuerdas tienen colores para poder diferenciar las notas. Para realizar las alteraciones usamos clavijas, en el caso de arpas celtas, o pedales, en las arpas clásicas. El arpa es un instrumento muy relacionado con la música a solo, pero tiene cabida en diversas agrupaciones, como grupos de música de cámara, orquestas... y también podemos encontrarla en otro tipo de agrupaciones de música moderna, folk. Es un instrumento con enormes posibilidades, al ser polifónico y tener un registro

URTERO-URTERO, IKASTURTE HASIERAREKIN IRAKASLE BERRIAK ETORTZEN DIRA MUSIKA ESKOLARA. ONGI ETORRIA EMATEKO HORIETAKO BI ELKARRIZKETATU NAHI IZAN DITUGU: MARÍA LLANOS, HARPA IRAKASLEA, ETA JAVIER PÉREZ, ZEHARKAKO FLAUTAKO IRAKASLEA. HAUXE KONTATU DIGUTE.

amplio. Además de su hermoso sonido. Por supuesto, existen piezas muy sencillas con las que empezar, y no por ello menos interesantes o aburridas. El trabajo con el que empezamos es básico y progresivo, para que el alumno puede ir comprendiendo lo que hace y avanzar construyendo unas buenas bases técnicas y musicales. Actualmente la pedagogía del arpa, como en otros campos, ha mejorado mucho, haciendo que el día a día del músico principiante pueda ser ameno.

J. P. – Haizezko instrumentu bat da, egurrezko familiakoa, nahiz eta metalezkoa izan gaur egun. Gurutzatuta jotzen da eta hortik dator bere izena. Musika asko dago idatzita, bakarka, binaka, ganbera-musika, kontzertuak eta musika sinfoniko... ahaztu gabe musika modernoa (bai folk, bai jazz eta abar), eta maila desberdinakoa.

A. B. – Zein eremutan edo musika-taldetan jotzen da, batez ere?

M. Ll. – El arpa tiene cabida en diferentes estilos de música y diversas agrupaciones. Podemos incluirlo en el jazz, música folk, grupos de pop/rock, y en el mundo de la música clásica tenemos los grupos de música de cámara, que a su vez tiene enormes variantes, también formando parte de una orquesta o banda. También es destacado su papel acompañando a voces. La fusión del sonido del arpa junto con la voz es “delicioso”.

J. P. – Askotan, orkestra sinfonikoan, ganbera-talde desberdinatetan, banda sinfonikoan, txaranga batean, konbo modernoetan, bakarlari moduan... aukera pila bat daude zure irudimen musikalara garatzeko.

A. B. – Zer eskatu behar zaio, batez ere, instrumentu hau ikasi nahi duen bati? ¿Qué le pedirías principalmente a un alumno que quiere aprender a tocar este instrumento?

M. Ll. – No lo pediría nada, su propia motivación sería ya suficiente. El resto lo debe poner un buen profesor que le oriente de la mejor manera. Cada persona, cada alumno, es especial, diferente. Pero todos pueden disfrutar de la música y del arpa.

J. P. – Gogoa batez ere eta pazientzia pixka bat.

EUSKAL JAIAK 2017: kantua eta dantza

**Gero Axular Dantza Taldea
Easo Eskolania
Araoz Gaztetxo**

Konstituzio Enparantza, Donostia
2017ko irailaren 9an, 19:00h

UNO DE LOS COMPROMISOS MÁS IMPORTANTES QUE TIENE ADQUIRIDOS, DESDE HACE AÑOS, ESTA INSTITUCIÓN ES LA PRESERVACIÓN Y DIFUSIÓN DEL FOLKLORE VASCO, A TRAVÉS DE INTERPRETACIONES DE CALIDAD DE OBRAS MUSICALES DE LA CULTURA POPULAR. LA CELEBRACIÓN DE LAS “EUSKAL JAIAK” FUE UNO DE LOS MOMENTOS MÁS APROPIADOS PARA CONTINUAR EN ESA LABOR, ESTA VEZ POR PARTE DE LOS MÁS PEQUEÑOS DE LA CASA. PARA LA OCASIÓN SE CREÓ UN ESPECTÁCULO DE CANTO Y DANZA JUNTO CON EL GRUPO GERO AXULAR DANTZA TALDEA, INTEGRADO TAMBIÉN POR JÓVENES ENTREGADOS Y COMPROMETIDOS CON SU ESPECIALIDAD. LA FUNCIÓN ESTABA COMPUESTA POR CANCIONES COMO “LAU TEILATU”, “MARITXU, NORA ZOAZ?”, “MARTXA BATEN LEHEN NOTAK”, “ALDAPEKO” Y “TXORIAK TXORI”, PARA LAS CUALES SE REALIZARON COREOGRAFÍAS Y ADAPTACIONES. EL ESPECTÁCULO FUE EMITIDO POR EITB EL DÍA 3 DE FEBRERO DE 2018 EN EL PROGRAMA “OHOLTZAN”.

HEMOS HABLADO CON GURUTZE TELLERIA, UNA DE LAS RESPONSABLES DEL GRUPO DE DANZA GERO AXULAR, PARA QUE COMPARTA CON NOSOTROS SU EXPERIENCIA Y NOS HABLE SOBRE LA CREACIÓN DE ESTE ESPECTÁCULO CONJUNTO.

Nola sortu zen Easo Abesbatza eta Gero Axular Dantza Taldearen arteko elkarlana?

Orain dela 12 bat urte, Gorka Miranda eta biok Segurako Aterpetxeen elkar ezagutu genuenean. Haurren, kulturaren eta heziketaren inguruan mintzatu ginen tarte libreetan, eta elkarrekin zerbait egitea interesgarria eta polita litzatekela pentsatu genuen.

Eskolaniaren 25. urteurrena zela eta, Seguran sortu zen ideia hura berreskuratzearren ideiarekin, euskal folklorea ardatz izango zuen emanaldi bat elkarrekin egitea erabaki zen. Elkarlan honek izugarri aberastu gaitu, bakoitzaren gabeziak betetzen baitizkiogu elkarri: kantak dantza, eta dantzak kanta.

Nola burutu eta prestatu zen ikuskizuna?

Lehenengo bileran, emanaldiaren nondik norakoak finkatu ziren, bai eta bakoitzaren asmoak, iritziak eta usteak azaldu. Bidea azkar aurkitu genuen. Geroago, egitaraua prestatzeko elkartu ginen, betiere argi genuela euskal folklorearen inguruko programa izango zela. Emanaldiaren oreka eta erritmoak aztertu genituen, eta baita logistika auziak ere: dantzari, musikari eta kantarien kopurua eta kokapena, abestien banaketa, partaideen jantziak, etab. Proiektua osatua zegoenean, udaletxearekin hitz egin genuen, gure behar teknikoak agertuz, eta azkenik Euskal Telebistarekin emanaldia adostu genuen.

Ba al dago loturarik dantza eta kantuaren artean? Nolakoa da?

Euskal folklore tradicionalean lotura gutxi dago dantza eta kantuaren artean: gutxi dira letra duten dantzarako erabiltzen diren melodiak. Haurren euskal folklorean eta haur jolasetan

ere, dantzatzen diren abesti gutxi dago. Euskal opera eta zartzueletan berdina gertatzen da: dantzarako komposatutako melodiek apena letrarik.

Baina, lotura sakona ez den arren, proiektu berriak egiteko lur aberats bat dago: elkarrekin lan ugari eta politak egin daitezke. Horregatik, emaitza erakargarriak sortuko dituen harremanak sortzea oso polita da.

Nola baloratzen duzue euskal dantzaren orainaldia eta etorkizuna?

Globalizatutako mundu batean sartuta egoteak ez dio mese-derik egiten tradizio eta folkloreari, baina euskal kulturak bere esparrua izan behar duela uste dut. Aurreko mende bu-kaeran, euskal dantza taldeak gailurrean zeuden: talde asko, jendetsuak. Garai desberdinak ziren, eta herriak euskal kultura bultzatzen zuen, emanaldi eta ikusle ugarirekin. Gaur egun, gizartea aldatu da: emanaldi eta ikusle gutxi egoten da normalean. Horrek dantzari kopuru gutxi dituzten taldeak sortarazi ditu, eta baita koreografia berriak lantzen dituzten taldeak ere. Betiko taldeak ere aldaketa prozesu batean sartuta daude: orokorrean, mutilen kopurua oso larria da; eta, euskal dantza tradizionala multilertzat pentsatuta dago. Talde bakoitzak bere bidea eraiki du erronka horri aurre egiteko. Hala ere, etorkizuna itxaropenez ikusten dut: taldeak indarrez aterako dira, aldaketa guzti hauei irtenbide aberatsa aurkituko baitiote.

CUM JUBILO

Como cada año... y van siendo unos cuántos

URTERO MODUAN... ETA BADIRA URTEAK, CUM JUBILO ABESBATZAK ALDIZKARIAN KUKU EGITEN DU ETA HEMEN UZTEN DIGU URTEAREN BALORAZIOA.

Ha sido un año sobretodo de estudio ya que no ha habido ningún viaje. Estamos metidos de lleno en un repertorio sacro que es lo que a la mayoría nos gusta mucho y con el que Sergio sabe sacar lo mejor que puede de nosotros.

El pertenecer y poder cantar en el coro nos compensa con creces. Así lo han dejado escrito varios miembros de nuestra coral a la pregunta,

“ ¿Qué os aporta cantar en un coro? ,”

Me supuso integrarme en una nueva ciudad, ya que no conocía apenas a nadie. Hacer cuadrilla nueva con gente de caracteres variados e interesantes. Todo esto abriéndome una nueva perspectiva en su momento.

Pero lo verdaderamente importante es lo que a mí me dice y me aporta la música. El conocimiento de las distintas partes de un coro. Partituras: ilusión por descifrarlas llevándote a recibir clases de música, solfeo etc. Te aporta alegría de vivir aportes cognitivos, trabajar la memoria y los reflejos. Es un pretexto para salir de casa, prepararse.

En nuestro caso particular con un director tan ducho en la materia y con una pedagogía sin igual que nos hace reír incluso siendo hoy en día un gesto escaso.

Lourdes Badiola

La experiencia de mi participación en el coro es totalmente favorable. Recién jubilado, tuve la oportunidad de integrarme en el coro Cum Jubilo. Tenía otras actividades a desarrollar (nietos, parroquia, huerta, etc), pero quería dedicarme también a alguna actividad cultural y me vino estupendamente la invitación que me hizo nuestro común amigo Mikel Amundarain.

Me he sentido muy bien acogido y la experiencia es positiva. Si mi granito de arena sirve para que, de alguna manera, el coro funcione, bienvenido sea. Olvidando algún que otro pequeño escollo, el aprender a cantar, la compañía de los coralistas, la participación en diversas actuaciones, la labor "social", etc., son a mi modo de ver unos valores muy importantes.

Leandro Irizar

Desde que conocí lo que era un coro cuando me incorporaron a una escolanía con 11 años, la música siempre me ha acompañado en mis momentos de alegría, euforia, felicidad, crisis, sufrimiento, dolor, soledad. He cantado sólo, en dúo, ochote y coros. Es muy importante para mí.

Canto en un coro porque creo que es donde puedo compartir con el resto de compañeros mi voz, expresando en ella mis emociones, sensibilidad, esfuerzo, concentración y complicidad. La fusión que se produce entre director, coro y público es mágica; a veces hasta sobrenatural.

Juan Mª Gómez

Cantar en coro es para mí cantar "unidos en una misma canción". Cuando canto procuro hacerlo bien, escuchando a los demás al mismo tiempo que emito mi voz para que se "empaste" con la de los otros coralistas para que se oiga armonioso y agrade, pues la palabra cantada es un regalo tanto para el que escucha como para el que canta.

El canto coral va más allá del cantar palabras, creo que es la mejor experiencia físico-espiritual que una persona puede experimentar en esta vida.

Txaro Gual

Cuando me jubilé, entré a formar parte del Coro Cum Jubilo. Una decisión muy acertada. Cantar es una actividad muy placentera, que además supone una actividad mental y psíquica muy importante. Lo hacemos con un grupo de personas estupendas y entusiastas, y encima con un Director, gran profesional y gran persona, que hace que vayamos haciendo cada vez un poco mejor y que nos transmite su sensibilidad y alegría. Por último, también es un aliciente que tenemos actuaciones en las que intentamos, cantar lo mejor posible y procuramos hacer pasar un rato agradable a nuestro público. Todo esto es un privilegio.

Coro Michelena

Cantando en el coro, mantenemos y mejoramos las constantes vitales tanto físicas como mentales. Es un ejercicio muy bueno y beneficioso para el organismo. Además, se mejora con el compañerismo, en la labor de equipo, dentro de la cuerda, procurando acoplarnos a otras cuerdas y perfeccionando en el canto. Todo ello, ayudados, dirigidos y motivados por el director del coro, que lo lleva perfectamente y con la alegría que trasmite.

Patxi Mendoza

Y terminamos con unas palabras de John Rutter Milford, compositor británico y director de coro y orquesta.

"La música coral es uno de los lujos de la vida. Es algo que se dirige al corazón mismo de nuestra humanidad, a nuestro sentido de comunidad y a nuestras almas. La música es como un gran roble que emerge desde el centro de la especie humana y despliega sus ramas por todas partes y la música coral en especial, debe considerarse uno de los ejemplos supremos de esto."

GREGORIANO

Zenburu horrekin argitaratu du, etxeko edizioan, lehen gregoriano-metodoa euskaraz gure Easo Kapera Gregorianistaren zuzendariak, Demetrio Esnaolak. Aita Xabierren bidetik jarraituz, kantu liturgiko honen alde teknikoak aztertzen ditu eta baita bere alde espiritualaren barne zentzua ere. *“Qui bene cantat, bis orat”*. San Agustinen esaldi hau agertzen da liburuaren azalaren goialdean eta esaera horrek laburtzen du gregorianisten asmoa eta nahia.

“Ondo kantatzen duenak bi aldiz otoizten du”. Kantua, kantu ona eta otoitza. Ezin da laburrago adierazi kantu honen balioa. “Kantua”. Gregorianoa kantatzen duenak ahalegindu behar du kantu gustagarria

gertatzen eta, beraz, kantuaren arau eta ezaugarriak erabiliz, lortuko da kantu atsegina egitea. Aspektu hau zaintzea da gregorianoaren helburua erdiesteko lehen baldintza. Kantuak edertzen du sinboloz bateriko den liturgiareni testu sakratuak.

“Kantu ona” ez bakarrik aurrekoan esan dugunaren ildotik, baizik eta duen proposamenari ondoen egokitzten zaiona. Kantu guztiak ez dira kantu onak liturgian bizi nahi dena indartu ahal izateko.

“Otoitza”. Otoitz-giroa sortu behar du gregorianoak, esanahi zabalean hartua: kristau otoitza edo espirituaren arnasa. Transzentziara bideratzera edo barne bakea indartzera lagundu behar digu.

Otoitz giroa sortzeko eta liturgiak erabiltzen dituen testuak sentitzen eta barneratzen lagundu ahal izateak musika soila eta lasaia eskatzen du. Premisa honi heldu zion Pio X.ak, musika sakratuak nolakoa izan behar duen zehazten duen “Motu Proprio” izenburuko 1903ko Dekretuan. Eliz giroa sortzeko eta transzendentzia barrundatu ahal izateko, Gregorianoa eta gregorianoan oinarritzen den polifonia izango da kantu eta, organoa, instrumentua.

Easo Kapera gregorianistarentzat bukatu dira iraupen luzeko kontzertuak, baldin eta motibazio bereziren bat lortu nahi den eta organoak ere parte hartzen badu. Hala ospatu genuen emanaldi eder bat San Bizente

DOINUETAN KULUNKAN

elizan, Caritasen alde, Fernando Gonzalo organista handia bakarlari gisa, eta Lontxo Oihartzabalen, gure kantuaren laguntzaile moduan, partaidetza bereziaz, abenduko eta Eguberrietaiko kantuak interpretatuz.

Taldea murritzua da, batzuk hil dira eta beste batzuek taldea utzi dute. Baino tinko jarraitzen dugu ospakizun liturgikoak laguntzen – tarteian, beste taldeen kontzertuetan, gure kantuaren erakusgarri bat eskaientzen dugularik – eta 2017an hamabost partehartze izan ditugu han-hemenka eliz-kizunetan, mezaren eguneko testuak kantatuz eta bukaeran 15-20 minutuko emanaldi labur bat eskainiz. Eta hala jarraituko dugu 10 laguneko gure taldea kopuruz mantentzen

den bitartean. Gutxienez, bi urte barru gure 25. urteurrenako ospatzerik dugun bitartean. “Egoki litzateke halaber, koru bakoitzak euren emanaldietako zerrendak gregorianoeko kantu xamur batzurekin osatzea, kantu molde honetara ohitzen joan daitezen” esaten zen. Eta Easoko talde guztiek integratu dezakete kantu hau.

Baina ez dugu idatzi hau amaitu nahi gure zuzendariak egindako lana goraiapatu gabe. Bere *Gregoriano doinuetan kulunkan* liburuaren ikas daitezke gregorianoaren interpretaziorako beharreko azterketa eta aholku guztiak. Euskarako irakaslea izandakoari dagokion eran zeharo euskaraz. Zalantzariak gabe, euskaraz idatzi den gregoriano-metodo

bakarra eta, berak uste ez badu ere, ezagutzen dugun osoenetako. 231 orrialde trinkok azaltzen dute gregoriano gozo eta maitasunez interpretatu ahal izateko teknika eta samurtasuna. Semiologia, erritmoa, artikulazio fraseologikoa, formula melodikoak, modo gregorianoak eta salmodia, testuen analisi erritmikoa eta interpretaziorako pauak, kantu hau abesteko arauak... Jakintza handiaren jarioa isurtzen da orri horietatik.

Easo Kapera Gregorianistako kide hasiera-hasieratik, urte hauetan joan da berritzen apaizgai garaian gai honi buruz ikasitakoa. Aita Xabierren itzaleko eraginak eta, haren heriotza tartean, taldearen zuzendaritzar ardura hartzeak eta gure saioak prestatzeak bultzatu du kantu honen inguruko gogoeta sakontzera eta, testamentu gisa, ale bikain hau gu denoi eta nahi duenari uztea. Gu gregorianiston eta Easoren talde teknikoaren erabateko onarpena duzu. Urte askotako!

ESKERRIK ASKO,
DEMETRIO,
URTE HAUETAN ESKAINITAKO
LAGUNTASUNA ETA
LANARENGATIK ETA
OPARITU DIGUZUN
LIBRUARENENGATIK!!!

Easo Kapera Gregorianista

ARAOZ GAZTE ABEZBATZA

Mädchenchor Wiesbaden:
itzulerako partidua

ARAOZ GAZTE ABESBATZA WIESBADEN-EN IZAN ZEN APIRILAREN 16TIK 22RA ARTE HIRU KONTZERTU EMATEKO. ESPEDIZIOA OSATUKO ZUTEN 39 NESKEK MÄDCHENCHOR WIESBADEN ABESBATZARI BISITA BUELTTATUKO ZIOTEN ALEMANIARREK 2016KO URRIAN EUSKAL HERRIAN EGONALDIA IZAN ETA GERO.

PROGRAMA

Messe pour deux voix égales Cécile Chaminade (1857-1944)

- Kyrie
- Gloria
- Sanctus et Benedictus
- O salutaris
- Agnus Dei

Izar eder

Panis angelicus

Cançó a la verge

Panis angelicus

Jubilate Deo

Hiru Euskal abesti

- Eguntto Batez
- Lili bat
- Bolon bat

Nemesio Otaño (1880-1956)

Cesar Franck (1822-1890)

Pau Casals (1876-1973)

André Caplet (1878-1925)

Mark Patterson (1969-)

J.D. Santa Teresa (1888-1980)

Ardi joarea

Itxauspeko alaba

Les Choristes -Cerf-Volant

La vida es bella

(La vita è bella)

Txoria Txori

T. Garbizu (1901-989)

B. Coulais (1954*)

N. Piovani (1946*)

Mold: Moisés Bautista

Mikel Laboa (1934-2008)

Mold: Moisés Bautista

Wiesbaden eta Donostia: senidetutako hiriak

Donostia eta Wiesbaden 1981 urtean senidetu ziren eta ugari dira elkarrekin egiten diren kirol ekintzak, ikasketa bidaiaik, bertako produktuen azokak... baina orain arte sekula ez zen egin joan-otorriko bisitarik bi hirietako abesbatzen artean. Urriko bisita, oraingoa bezela Donostiako Udalak / Donostia Festak lagunduta, DSS2016 europear kultura hiruburuaren esparruan kokatzen bazen (Donostian, Orion eta Pasai San Pedro emandako kontzertuekin), oraingoan donostiarrek Alemaniako hirian ere 3 aldiz taularatuko dira. Pazko Astean.

ARAOZ Gazteren ibilbidea Wiesbaden

Beraz, Asten Santuan murgilduta, elizetako emanaldiak izan ziren nagusi. Apirilaren 18an Bonifatiuskirche-n (San Bonifazio eliza) abestu zuten, hiriko eliza katolikorik handiera. Apirilaren 20an, udaletxearen harrera izan ondoren, Hildastift-en (hirugarren adineko pertsonekin lan egiten duen fundazio ezaguna) onengintzako kontzertua eman zute. Azken kontzertua Oranier-Gedächtniskirche eliza protestantean izan zen apirilaren 21ean, Wiesbadeneko bigarren handiena.

Emanaldien egitarauak XIX eta XX mendeko lanak hartu zituen, eliz musikakoak, nazioartekoak zein euskal egileenak.

Danke, Wiesbaden!

Araoz Gazteko partaideek, Donostiarekin anaituta dagoen Wiesbaden hiria bisitzeko aukera izan zuten eta hona hemen, joandako biren bizipenak. Bizipen horiek era ezberdin batean kontatzeko, goiko rosko hori erabili dute.

Batetik, Ane Corral daukagu eta bestetik, Maider Arregi.

Ane Corral

Autobusez egindako bidaia luzea. **A.**

Bizikidetza. **B.**

Conciertos importantes. **C.**

ADiskideak egin. **D.**

Esperientzia berria. **E.**

Frankfurt Main Tower (60 solairu inguru). **F.**

HiruGarren adineko etxeen kontzertua. **G.**

Hiri senidea. **H.**

HospItalitatea. **I.**

Elkar ezagutze-Jolasak. **J.**

Konpromisoa. **K.**

FunikuLarra. **L.**

Musikarien ostattua. **M.**

INstrumentu-museoa. **N.**

Oroitzapenak. **O.**

Probintziako Parlamentua. **P.**

Euskal folkloRea musika bidez erakutsi. **R.**

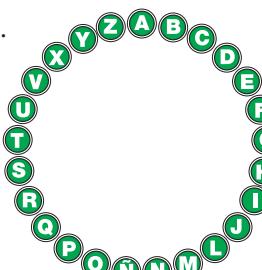
Selfia Frankfurteko dorrearen goikaldean. **S.**

Taldekidetasuna handitu. **T.**

Pazkoako Untxiaren bisita. **U.**

WIESBADEN: **W.**

LuZaroan lan egin. **Z.**

Maider Arregi

A. Elkarrekin lortu dugun Adiskidetasun eta harreman estua.

B. Azken eguneko Besakaden benetako maitasuna.

C. Luis-Car-eko gidariekin egin genituen barreak.

D. Aste osoan zehar ez zen Dibertsioa faltatu.

E. Alemaniako familiarekin Etxean biziako momentuak.

F. Frankfurt hiria ezagutu genuenean.

G. Oso Giro polita lortu genuen.

H. Hiri senidea.

I. Kontzertua ematearen Ilusioa.

J. Konfiantza hartzeko Jokuak.

K. Pazkoako txoKolatezko untzien bilaketa.

L. Eguneroko Lana eta dedikazioa.

M. Bixitatutako Museoak.

N. DeNbora librea.

O. Opariak.

P. Parlamentua barrutik ezagutu.

R. Euskal HeRRIko musika eta ohiturak erakutsi.

S. Kontzertu bakoitzean jarritako Sentimendua.

T. Telebista ikusi ezina.

U. Ez Ulertzea alemanek hitz egindakoan.

W. WIESBADEN.

Z. BerriZ bueltatzeko gogoak.

Ane Corralek, hau ere kontatzen digu Wiesbadeneko bidaiaz.

Nire ustez oso zaila da bidaia horrek guregan eduki zuen eragina azaltzea; izan ere, gauza askotan eduki zuen eragina eta seguraski askotaz oraindik ez gara ezta jabetu ere egin.

Batetik, aurreko urtean egindako bidaia ahaltezina da. Sekulan ez nuen elkar-truke bat egin; beraz, horrelako esperientzia bat berria zen niretzat. Gainera, elkar-trukea abesbatza batekin egiteak askoz bereziago egiten zuen.

Bestetik, nahiz eta arduradun batzuekin egon, gurasorik gabe bidaiatzek independentzia puntu bat ematen zigun guri, eta seguru nago abesbatzako kideen ardura maila handitu egin zela.

Azkenik, esan dezaket Wiesbadenera joatean, gure arteko konfidantza eta harremanak nabarmenki sendotu zirela abesbatzaren onerako.

ARAOZ ABESBATZA

Ausardia, lana eta berrikuntza

Azken urte honetan, Araoz Abesbatzak izan duen bilakaera deskribatzeko hitz egokiagorik ez dugu topatu izenburuan aipatutakoak ezik. Araoz Abesbatzak ikasten eta hobetzen dakiela demostratu du hilabete hauetan zehar, errepetorio konplexuari ausardiaz aurre eginez eta hora bi kontzertuetan gustu handiz defendatuz. Horren guztiaren atzean, noski, talde berri baten ikaragarrizko lana eta ilusioa daude. Bere zuzendari berriak, etxean arras ezaguna dugun Gorka Mirandak, abesbatzaren aldaketa eta helburu nagusien nondik norakoak azaldu dizkigu:

“El objetivo principal de esta nueva etapa es consolidar el paso de las chicas procedentes del coro Araoz Gazte. Son chicas que llevan vinculadas a la entidad un mínimo de ocho años y poseen ya unas competencias firmes tanto en el ámbito del canto como en el de interpretación, derivadas de una dinámica coral muy estable. El coro Araoz es ahora un grupo joven al cual, en el último año, se ha incorporado un número significativo de coralistas, lo que ha disminuido considerablemente la media de edad. Una vez terminada la etapa formativa, el hecho de que estas chicas quieran continuar su relación con la entidad cantando en el coro Araoz nos produce mucha alegría y satisfacción.

De manera más general, se están dirigiendo los esfuerzos a que el coro adquiera autonomía y que sea capaz de defender un programa propio, para poder generar una dinámica rica e intensa de conciertos sin depender de terceros. Por eso también consideramos importante que el coro tenga cierta especificidad, que se pueda vincular a un programa concreto.

Por todo ello, y como primera tentativa, hemos programado el año en torno a la música de cámara de autores románticos (Schubert, Schumann, Mendelssohn, Brahms y Mahler); con la idea de complementar este repertorio con obras de autores de la primera mitad del siglo XX. Esa es otra finalidad importante en esta etapa: trabajar sobre un contexto musical específico que, a su vez, defina la trayectoria del coro Araoz. En cualquier caso, la especialización en cierto tipo repertorio no excluye la participación en otros programas de más envergadura. Para ello, como es natural, y dada la juventud del coro, necesitamos un poco de tiempo para que el Araoz se haga como instrumento.”

Bestalde, Araoz abesbatzaren bi emanaldien arduradunekin ere hitz egin dugu, euren ikuspuntua eta balorazioa ezagutze-ko.

Félix

(Lantxabe Aiete) – Aieteko jaiak, Parroquia de Aiete. 14 de septiembre de 2017, 20:00 h

¿Qué significa el Coro Easo para la asociación de vecinos y para el barrio de Aiete?

Es un baluarte, una representación universal del barrio. Al coro lo sentimos muy nuestro, como nuestro hermano mayor con estudios, con licenciatura. Y es que el nacimiento de Lantxabe coincidió con el Coro Easo en el Topaleku.

En las primeras fiestas de Aiete que organizó Lantxabe (2003), el Coro Easo participó en las escalinatas del viejo palacio. Desde aquellas, con una u otra agrupación, o con varias, ha estado presente todos los años.

**¿Qué apuestas crees que habría que hacer en el barrio?
¿Qué cambios o mejoras habría que realizar?**

Esto es más difícil de responder. Por mi parte, necesito hacerlo más “coral”. Este año, con la colaboración de Gorka, nos proponemos hacer un festival de masas corales en el barrio, tal vez en el mes de octubre.

Unido a ello, tenemos pendiente mejorar la comunicación en los días de las fiestas del barrio: conseguir que todo Aiete sepa que el Coro, o cualquiera de sus agrupaciones, va a ofrecer un concierto.

Por otra parte, el reto del Teatro de Miramón sigue ahí...

¿Cómo valoráis el programa que presentó este año el coro Araoz?

Tal y como expresamos en la crónica de nuestra página web: “Como cuando el canto se convierte en vuelo”. Es una forma de decir con palabras imposibles y prestadas lo que se vivió la tarde del 14 de septiembre en la parroquia de Aiete gracias al coro Araoz, a Oscar Candendo y a Gorka Miranda. No es la primera vez que Gorka trae a Schubert, Mendelssohn, Schumann o Mahler a la Parroquia, y el recuerdo de haber presenciado y oído su preciosa música aún está presente.

José Ignacio Elortegi

Semana Musical de Pasai San Pedro, San Pedro Eliza. 23 de noviembre de 2017, 20:00h

¿Cuántas ediciones lleváis de la Semana Musical de Pasai San Pedro? ¿Cómo se mantiene un evento de este tipo durante tanto tiempo?

La próxima Semana Músico-Coral de San Pedro será la XXXIII edición. Nace este evento en diciembre de 1986 como respuesta al compromiso adquirido por Ondartxo Abesbatza de potenciar el movimiento coral en el entorno donde desarrolla su actividad. Desde entonces hemos tenido el placer de escuchar a muchos coros y muchos músicos, entre ellos, varias agrupaciones del Easo.

¿Ha habido evolución o cambios remarcables en el público en estos 32 años?

Este evento ha evolucionado gracias al estudio, archivo y divulgación de nuestra cultura y patrimonio. La gente que ahora tiene entre veinte y cuarenta años está empezando a ver este “mundo de la música” con otro prisma. Le atrae el conocer la historia de los antepasados y hacer válido el titular que este año recogía el Diario Vasco: *La música como excusa para saber la historia*.

Hay que saber adaptarse: con un formato compuesto por una narración, acompañada de fotografías relacionadas

con lo que se va contando y con música intercalada, a veces en vivo y otras de diversas formas, hemos conseguido que la gente joven se acerque. Ese es el hecho o cambio que consideramos más remarcable y lo que nos anima a seguir fieles a nuestro compromiso.

¿Cómo valoráis el programa que presentó este año el coro Araoz?

La primera vez que en San Pedro oímos a un grupo femenino del Easo fue el 10 de noviembre de 2007. Se llamaba Easoko Araoz Gazte Abesbatza, hacía tres años que se había fundado y lo componían niñas de entre 10 y 14 años. Era la primera vez que asistía a San Pedro un coro formado solo por niñas y la sorpresa fue mayúscula, muy grata.

El año pasado vimos y oímos a un coro de mujeres jóvenes cantando un programa duro, pero que gracias a su interpretación se hizo ameno y fácil de escuchar. Con lo difícil que es mantener a gente joven en esta disciplina musical, diría que solo con trabajo, ilusión y una gran preparación se puede conseguir ofrecer el concierto que interpretó el Araoz en San Pedro.

Musika Hamabostaldia

“Le nozze di Figaro” Eztei prestaketa

EN SU ÉPOCA FUE UNA ÓPERA REVOLUCIONARIA Y QUE PROVOCÓ EL ESCÁNDALO, Y SUPERÓ AMPLIAMENTE LAS CONVENCIONES DEL GÉNERO BUFO. SON “LAS BODAS DE FIGARO” DE W. A. MOZART. UNA DE LAS CORALISTAS QUE PARTICIPÓ EN LAS DOS REPRESENTACIONES QUE TUVIERON LUGAR EN LA QUINCENA MUSICAL DE 2017 NOS HA CONTADO SU EXPERIENCIA.

ASO Abesbatzako koru ezberdinenzat beti da jomuga ederra udako *Musika Hamabostaldia*. Ni, behintzat, desiratzen nago orkestra handi eta on batekin Kursaaleko handitasunean kantatzeko. 2017. urtean, produkzio eskakizunak zirela eta, ez oso talde jendetsu batek, bederatzina emakume eta gizon, “Figaroren ezteiak” operan parte hartu genuen. Hala ere, opera bat egiteak, ez du publikotik ikusita ematen duen bezain erraza. Ordu luzetako entseguak izaten ditugu gure egoitzan. Emakumezkoek alde batetik entseatzen dute eta gizonezkoek bestetik; eta behin gure partea ondo prest dugula... besteekin elkartu eta dena montatzen dugu. Entsegu luze eta gogorrak bezain aberasgarriak eta probetxuzkoak dira.

Figaroren ezteien operan, dena montatuta izatean, pianojole batetkin entsegu batzuk izan eta arriskutsua bezain liluragarria

den zuzendari nagusiarekin entsegua. *Musika Hamabostaldiko historian*, opera bat zuzentzen zuen lehenengo emakumea, Yi-Chen Lin: “hementxe pianoa nabaritu behar da, enpastes hobeak beste pasarte honetan, badaude hobetzeko gauzak...”. Ezagutzen ez dugun beste pertsona baten zuzendaritzapean lan egiteak asko gustatzen zaigu, eta gure abileziak zorrozteko ona da.

Egunak eta asteak gure egoitzan ibili ondoren, arropa aukeraketa eta *look* aproposena bilatzen dugu. Horretarako, banaka, Kursaalera joaten gara eta arropagile zein jostun pilo batzuen begiradapean, arropak jantzi eta erantsi ibiltzen gara. Opera hartarako, kolore biziko soineko eta praka gorri batzuk suertatu zitzaitzakigun eta beste atal batetarako zuria. Ez nuke jakingo esaten zeren antza geneukan arropa horiek. Hori gutxi balitz, ez genuen oso politak makillatu behar. Ileak

Criticas

(BERRIA, Arkaitz Mendoza)
“EASOko koru mixtoa, txiki eta egoki”

(GARA, Mikel Chamizo)
“Una buena noche de opera a pesar de todo”

Ficha técnica

Directora musical: **Yi-Chen Lin**

Lucas Meachem (**Conde**), Carmela Remigio (**Condesa**), Katerina Tretyakova (**Susanna**), Simón Orfila (**Fígaro**), Clara Mouriz (**Cherubino**), Marina Rodríguez Cusí (**Marcellina**), Valeriano Lanchas (**Don Bartolo**), Juan Antonio Sanabria (**Don Basilio**), Gerardo López (**Don Curzio**), Fernando Latorre (**Antonio**), Belén Roig (**Barbarina**).

**Orquesta Sinfónica de Euskadi,
Coro Mixto EASO-ARAOZ**

Producción de Spoleto Festival dei 2 Mondi realizada por el Teatro Coccia di Novara en colaboración con el Festival Internacional de Música de Cartagena (Colombia).

moño batean emakumezkoek eta lakaz gainezka gitxonezkoek.

Hurrengo pausa eszenatokiari tamaina hartzea da. Eszena zuzendaria batetik, eta Zuzendari nagusiaren laguntzaz, hortxe ibiltzen gara: ezkerrera, pausu bat aurrera hobeto entzuteko, hemen ez duzue musikarekin bat egiten, pasarte hau ederra geratzen da zuen ahotsetan...

Apurka-apurka, bakarlariak gehitzen hasten zaizkigu entseguetara. Kantari bikainak bezain handiak, hots, profesional bikainak. Lagun izateko eta laguntzeko prest. Itxaronaldiek, haserreek, barreek, urak, makinako chaskiek, atsedenaldiek, arropa aldaketek, argazkiak, makillajeak, ahots beroketek etab. Kursa-alean pasatako egunen laburpen dira.

Egindako saio biak, politak zein urduritasunez beteak izan ziren. Azken batean, publikoak onena espero du gugandik, eta nahiz eta operako pertsonaiarik garrantzitsuenak izan ez, guk, geure onena eskaini nahi izaten dugu egiten dugun saio bakoitzean.

Euskal kantuak eta EASO beste behin ere Errusian

CONTINUANDO CON EL IDILIO QUE MANTIENE DESDE HACE AÑOS CON RUSIA Y SU MÚSICA, EL CORO EASO SE PRESENTÓ EN MOSCÚ EL 18 DE ENERO PARA PARTICIPAR EN EL VII FESTIVAL DE MÚSICA SACRA QUE SE CELEBRÓ EN LA CASA INTERNACIONAL DE LA MÚSICA DE LA CIUDAD MOSCOVITA. LA PARTICIPACIÓN DEL CORO DE HOMBRES RESULTÓ TODO UN ÉXITO POR LA CÁLIDA ACOGIDA DEL PÚBLICO Y SU REPERCUSIÓN EN LOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN RUSOS.

HOGEITA HAMAR LAGUNEZ OSATUTAKO ESPEDIZIOA URTARRILAREN 17KO GAUEAN IRITSI ZEN DOMODEDOVO AIREPORTURA, EGUERDIAN BILBOTIK ATERA ETA FRANKFURT-EN GELDIALDI LUZEA EGIN ETA GERO. EASO ABESBATZAKO 28 ABESLARIEK, SERGIO PEDROUSO ZUZENDARIA ETA ANA BELEN GARCIA ORGANOLEAK, MOSKUKO ARRATS HOTZ ETA ILUN BATEKIN TOPO EGIN ZUTEN, KANTAK ZIOEN MODUAN, BAINA ZERIKUSIRIK EZ AURREKO ASTEAN MOSKUTARREK JASANDAKOA (-30 °C INGURUKO TEMPERATUREKIN).

VII Eguberrietako Eliz-Musika Jaialdia

Moscow International Performing Arts Center-ek (MIPAC) antolatzen duen jaialdia *Dom Muzyki-ko* (Nazioarteko Musikaren Etxea) egoitzan egiten da, urteko kultura egitarau aberats baten barruan non orkestra sinfonikoek, ganbera taldeek, bakarlariek, dantzariekin, antzerki konpainiek... parte hartzen duten. Eguberrietako jaialdiak, hain zuzen ere, bere zazpigarraren urtea zuen 2017an, eta urtarrilaren 8tik 24ra arte Errusiako eta nazioarteko hainbat abesbatza eta musika talde egon ziren bertan, besteak beste, Moskuko *Virtuosi Chamber Orchestra*, Moskuko *Sretensky Monastetiko Abesbatza* edota Vienako *Haur Kantariak*.

Dom Muzyki-ren areto nagusia (Svetlanov Aretoa) 2003an inauguratu zen, eta mende baten buruan eraikitako lehenengo musika klasikoko egoitza izan zen. Areto nagusia Berliner Philharmonieren tankeran eginda dago, modu zirkularrean, eta bere 1735 eserlekuak bi mailatan banatuta daude. Auditorioa Siberiatik ekarritako laritzeko egurrez eginda dago gehienean, akustikarentzat onenen artean hartzen dena.

Aretoko ikur bereizgarriena bere organoa da. Errusiako handiena da eta Alemaniako organogile ospetsuek diseinatu eta eraiki zuten, Glatter-Goetz eta Johannes Klais (Alemanian eraiki eta Moskura garaiatu zen). 5500 tutu ditu, 8 mm eta 5.25 m luzera artekoak, 14 metroko altuerako gorputza eta 30 tona pisatzen ditu. 4 teklatu eta 84 erregistro ditu, eta soinuak behe-beheko maiztasunetik (8 Hz) ultrasoinuetara (20 kHz-ek gora) errepruduzitzeko gai da.

Eliz-musika eta egitarautik kanpo sei kantu

Kontzertuaren egitarauak, jaialdiak eskatzen zuen moduan, eliz musika izan zuen ardatz nagusi. Oraingoan euskal konpositoreen musikak bete zuen oso-osorik programak. 2016an Vicente Goicoechea aramaioarraren heriotzaren mendeurrenena ospatzen zela eta, bere lana hartu zen oinarri kontzertuko egitaraua prestatzeko. Goicoechea aitzindari izan zen eliz-musikaren XIX-XX. mendeko berpizkundean, eta berak urratutako bide berria jarraitu zuten ondoren beste euskal musikari famatuk, hala nola Guridi, Usandizaga, Aita Donostia edo Madinak, besteak beste. Beraz, eliz-musikan ohikoak diren lanak eta gaiak (*Ave Maria, Salve regina, Tantum ergo, Ave verum...*), euskal egileen bertsioetan entzun ahal izan ziren jaialdian, eta horiekin batera ere euskal tradizioaren zati bihurtu diren *Agur Jesusen Ama, Aita gurea* edo *Agur Itziarkoren* modukoak.

Baina ez zen eliz-musika moskutarrek eta bisitariek entzun ahal izan zuten bakarra. EASO Abesbatzak bere jaiotzetik euskal abesbatza musikaren enbaxadore lanak egin ditu Euskal Herrian eta nazioartean, eta era honetan euskal folklorearen lagin batez gozatzeko aukera izan zuten kontzertuaren 3. zatian, hasierako egitarautik kanpo. Horretaz gain, eta kontzertua izan baino hiru aste lehenago, Aleksandrov Ensemble (Armada Gorriaren Abesbatza) taldeak izan zuen hegazkin istripua gororatz, abesbatzak Gabriel Lomakin-en *Tebe poem* ezaguna eman zuen hildakoen eta senideen oroi menez.

Kontzertua arrakasta handia izan zen ikuspuntu guztietatik. Alde batetik, antolakuntzaren zein ikuagle moskutarren aldetik jasotako harrera benetan beroa izan zen. Kontzertua baino lehenago antolakuntzak erraztasun handiak eman zituen, aretoan nahi adina entseatu ahal izateko (goizez eta arratsaldez), eta kontzertu garaian jendez betetako aretoan giroa goraka joan zen apurka-apurka.

Eliz-musikako piezek esperotako txaloak jaso zituzten (bereziki txalotuak izan ziren Madinaren *Aita gurea* eta Usandizagaren Mendi-Mendiyan operako *Ave Maria*), eta benetako txalo zaparrada *bis-en* garaian eterri zen. Esate baterako, bakarlarien lanek (*Maitia nun zira eta Aurtxo seaskan*) sekulako txalosorta jaso zuten.

Entzuleen gogoaren adierazgarri gisa, egitarautik kanpo bost kantu eman eta gero, eta eszenatokia utzi eta gero, txaloaldi luzearen ondorioz, berriro oholtzara itzuli behar izan zuen abesbatzak, berriro ere *Agur Jesusen Ama* kantatzen.

Komunikabideak euskal kulturarekin interesatuta

Kontzertuak oihartzun handia izan zuen bertako komunikabideetan, hasieratik saiatu baitziren kontzertuaren berri ematen, eta gure musika eta kulturarekin interes handia erakutsi zuten uneoro. Aukera aprobetxatuta, Errusiako kulturako telebista kateak bi minuto eta erdiko erreportajea eman zuen hurrengo egunean; bestalde, Javier Oyarzun eta Sergio Pedrouso, abesbatzako presidenteak eta zuzendariak, hurrenez hurren, ordubeteko irratsaioan parte hartu zuten irrati publikoan.

Bertan, nabarmen geratu zen moskutarren euskal musika eta kulturarekiko zuten interesa, eta hizketagai asko izan zituzten: EASO Abesbatzaren historia eta bere jaiotze helburua, euskal musikaren eta euskal abesbatzen tradizioa, euskal musikaren bereizgarritasuna. Elkarrizketan zehar, EASO Abesbatza eta Errusiaren artean izandako harremanaz mintzatzeko aukera izan zuten, baita EASO Abesbatzak gazteekin egiten duen lanaz ere, EASO Eskolaniaren 25. urteurrena aipatuz.

Emanaldian bertan, EASO Abesbatzaren azken diskoko (*Ama Euskal Herri*) lau kanta jaso zituen eta baita bezperan eman-dakoren bat ere (irrati publikoak Mosku kontzertua osorik grabatu baitzuen).

San Sebastian gaua eta eguna Moskun

Bidaiaaren gauza bitxiako bat, ezbairik gabe, Moskuko jaialdiaren eta San Sebastian gau eta egunaren arteko kointzidentzia izan zen. Kontzertua urtarrilaren 18an izan zen arren, 20 gauera arte ez ziren itzuliko Euskal Herrira Easoko kideak. Horrek esan nahi zuen San Sebastian eguna etxetik kanpo pasako zutela korulari donostiarrek.

Zalantzaz zen noiz eta nola entzungo zen San Sebastian martxa Moskun, eta aukerarik ez zen falta izan. Lehenengo saiakera leku emblematico batean izan zen, Plaza Gorrian, non bestela.

Borondate onez, eta xalotasun puntu batekin ere, bidaiai guztiak argazkirako eta kanturako prestatu ziren, EASOren ezkutua zuen Donostiako bandera batekin. Irribarreak eta kantua ezpaintedan, borondate oneko itzultzalea argazkia ateratzeko prest, eta hara non agertu zen polizia. Haien hitzak inork ez zituen ulertzen, baina keinuak adierazgarriak ziren eta argi esan nahi zuten: “Ekarri bandera hori! Ezabatu kamarako argazkiak! Hemen ezin da halakorik egin!” Espedizioira laguntzen zion itzultzaleak bitartekari lanak egin behar izan zituen bandera eta argazki kamara berreskuratzeko eta, zorionez, une hartako argazkireن bat salbatu zen eta EASOren argazki albumetan agertuko da.

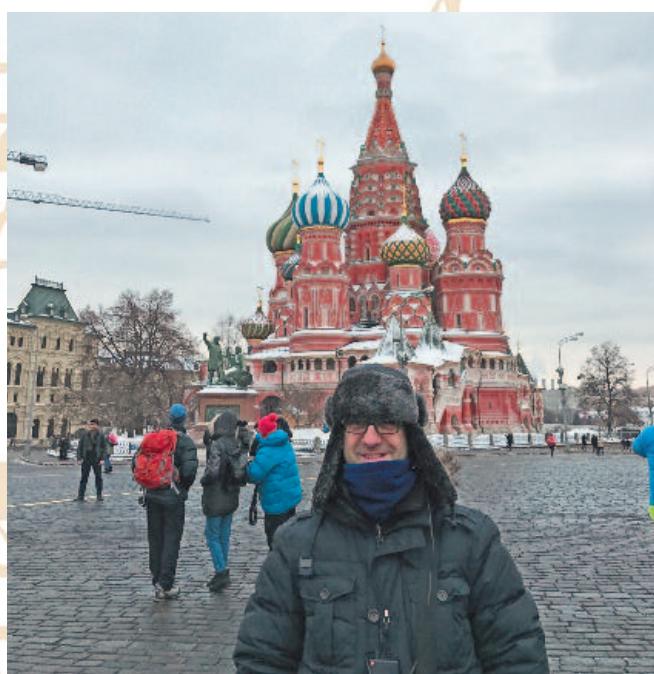
Plaza Gorrian kantarien asmoek poliziaren aginduekin tupust egin eta gero, bigarren saiakera bat izan zen oraindik ere, musikazaleentzat kuttuna den beste toki batean: Bolshoi Antzokia. Oraingoan bai, arazorik gabe, Sarriegiren *San Sebastian martxa* entzun ahal izan zen, afinazioan bete-betean jo gabe beharbada, baina gogoz betetako interpretazioan. Edo behintzat, hala iruditu zitzaien bertan zeudenei. Beharbada, Euskadi Irratiko *Faktorian* entzun zutenek akats gehiago aurkituko zioten.

Bidaiaaren helburu nagusietako bat bete ondoren, ondo merezitako afarirako garaia izan zen. Jaki eta edari gozoak bidaia arrakastatsu baten zorioneko emaitza ospatzeko. Egun hartako gaua jatetxeko kontua bezain luzea izan zen, baina hori beste baterako utziko dugu.

JOSU ELBERDIN MUSIKA MUNDUAN ASKI EZAGUNA DA BERE KONPOSITORE LAN
ARRAKASTATSUAGATIK. BERE LANEK HAINBAT SARI JASO DITUZTE, ETA HEMENGO ETA HANGO
ABESBATZEK BERAK SORTUTAKO MELODIAK ETA HARMONIZAZIOAK ERABILTZEN DITUZTE.
ORAINGOAN, BESTE ESPERIENTZIA BATEN BERRI EMATEN DIGU, EASO ABESBATZAREKIN
MOSKURAKO BIDAIAK IZANDAKOA.

“Para uno que está muy acostumbrado a viajar con la música como compañera, y hacerlo últimamente en la mayoría de las ocasiones solo, el hacerlo en grupo suponía una cosquilleante incertidumbre. En los últimos años he tenido mucha relación con el Coro Easo como institución, casi siempre ligado a los coros, a excepción del coro de hombres. He podido participar de la mano de Gorka Miranda o Sergio Pedrouso en varios proyectos, escribiendo música o acompañando a los coros infantiles o a Cum Jubilo, y siempre me había fascinado el coro de hombres, aunque nunca había tenido la oportunidad de compartir experiencia con ellos.

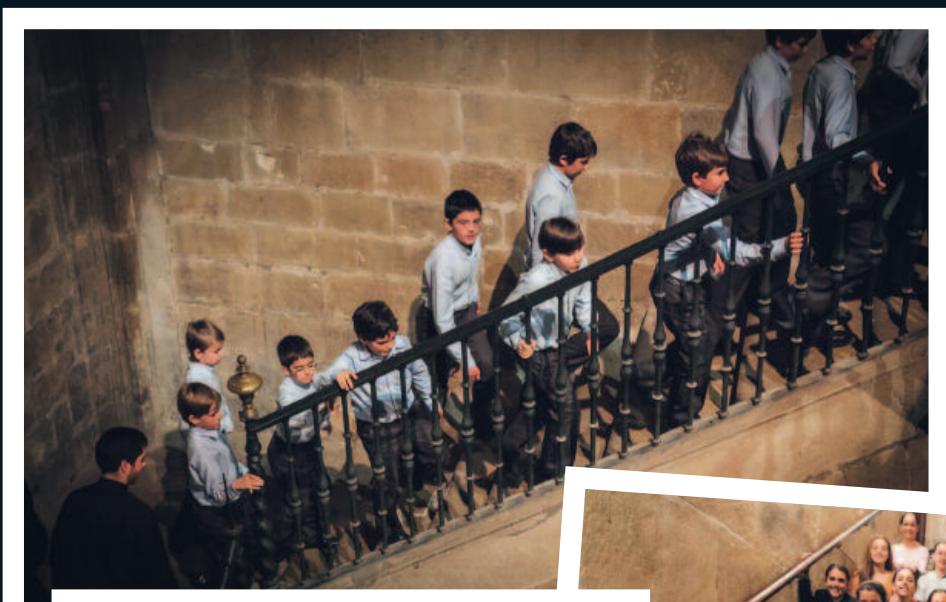
Ante la posibilidad de cantar con el grupo, y además, ir a hacerlo a Moscú, el SÍ sin condiciones a la invitación fue inmediato. Antes de entrar al primer ensayo no sabía cómo iba a ser acogido por el grupo, pero para el tercer compás sientes que El Easo es más que un coro (como decía el slogan de hace unos años). En el ensayo se persigue siempre la mejor calidad e interpretación de la música, pero esto no está reñido con el buen ambiente y un sentir sano y muy cercano. Los verdaderos tesoros en los coros están en las personas que los forman, no en las notas musicales y los acordes que están bien afinados, y en el Easo, ahora mismo, las personas marcan con diferencia un camino de gran y próspero futuro en lo musical y lo humano.

Si la experiencia de los ensayos fue buena, qué decir del propio viaje. Un Festival Internacional de primer nivel, con un auditórium lleno de gente ansiosa por escuchar al coro, que ovacionó en pie hasta conseguir varios bises del grupo, en un espectáculo que acabó durando más de dos horas. Representar allí nuestra música, y ver la respuesta de acogida y afecto por la misma, hace sentirse orgulloso de nuestras raíces y confirma que los objetivos con los que se creó el Coro Easo siguen hoy muy en vigor.

Además, tuvimos opción de conocer la ciudad con detalle, y celebramos el día de San Sebastián cantando con mucha ilusión el himno en varias ocasiones, incluso desplegando la bandera del coro y cantando en la plaza del Kremlin (hasta que la policía apareció y nos invitó amablemente a desalojar el lugar).

Quiero destacar la gran labor que hizo y está haciendo Sergio con la dirección del grupo. Musicalmente avanza con firmeza, pero sobre todo es grupo humano cohesionado, joven y fresco, y con muchas ganas de trabajar. He podido cantar con el coro alguna vez a posteriori del viaje, y es un verdadero lujo a todos los niveles.

Eskerrik asko por la experiencia y espero poder seguir disfrutando con vosotros.”

EUSKAL FOLKLOREA LAGUNEKIN ZABALTZEN

UNA DE LAS SEÑAS DE IDENTIDAD DEL CORO EASO DESDE QUE NACIÓ EN 1940 ES LA DIFUSIÓN DE NUESTRO FOLKORE. EN 2017 HA SEGUIDO EN ESA LABOR JUNTO CON VIEJOS AMIGOS (ARIN LUZIEN DE DONIBANE LOHIZUNE) Y NUEVOS COMPAÑEROS DE VIAJE (AIZKOA DE BAIONA, Y BIOTZ ALAI DE ALGORTA).

Arin Luzien. Aspaldiko lagunak

Aspaldikoen artean, Arin Luzien dugu aipagarriena. Urte asko dira Easo Abesbatza Donibane Lohizunera joaten hasi zela euskal folkloreko emanaldiak eskaintzera. Udalberrian eta udara amaieran emandako saioak izaten dira, eta San Joan Batatzalearen eliza mukuru betea izango da, bertakoez eta beraien oporraldia iparraldeko herrian pasatzen duten bisitariez.

Oso giro berezia bizi zen aurten egindako bi saioetan, non bi abesbatzek aurrena bakoitzaz.

bere aldetik, eta elkarrekin amaieran, bere errepertorioko euskal doinuak aurkeztu zituzten. Nolanahi ere, bereziki gogoangarria izango da askorentzat iralean emandakoa, Arin Luzieneko kantaria, presidente-ohi eta EASOKO kide askorentzat lagun zen Bixente Badiolarekin kantatzeko aukera izan baike-nuen, handik egun batzueta zenu baino lehenago. Pena handiz jaso zen berria EASOKO kantarien artean eta asko eta asko gerturatu ziren Bixenteren senideei eta Arin Luzieneko kideei hileta-elizkizunean laguntzera.

Urteetako adiskidetasun hau etorkizunean ere mantent dezagun!

Historian zehar, euskaldunok etxean eta espazio publikoetan kantatu izan dugun herri moduan ezagutu gaituzte (elizetan, plazetan, tabernetan...) eta kantari askoz osatutako taldeak ikusi ditugu, non adin guztietako abeslariak nahasten ziren. Gaur egun, aldiz, gero eta gutxiago dira abesbatzen, eta bereziki gizonzkoen abesbatzen, kopurua, eta garai batean, herri bakoitzak garrantzizko abesbatza bat edo gehiago bazuen, gero eta urriagoak dira kalitate maila altuari eusten dioten taldeak, mantentzea gero eta zailago dela-ko.

Arazo hau bereziki larria da gizonezkoen abesbatzen munduan. Gero eta mutil gazte gutxiago sartzen baitira gure abesbatzetan, kultura, kirol eta aisialdiko eskaintza oso handia delako. Honi gehitu behar diogu kanturako guneak galdu direla, hala nola familia, eskola eta lagun taldea. Abesbatzen batez besteko handia gero eta altuagoa da eta belaunaldi arteko ordezkapena ez da segurua.

Egoera honela, EASO Abesatzaren ikuspuntutik Euskal Herriko beste gizonezkoen abesbatzakin batera lan egiteko urtea izan da 2017; batzuk, aspaldiko bidelagunak, eta beste batzuk, egindako lagun berriak, edo oraindik bidea elkarrekin urratzeko dugunak.

Aizkoa Abesbatza. Bidelagun berriak

Hasieran aipatzen genuen moduan, orokorean, Euskal Herriak bizi duen gizonezkoen koruen egoera kezkagarria abiapuntu moduan hartuta, eta kezka hori beste taldeekin partekatzetik sortu da 2017an Baionako Aizkoa eta EASO Abesbatzaren arteko elkarlana. Hain zuzen ere, Euskadi-Nafarroa-Akitania Berria euroskeualdeari aurrezutako proiektu batetik, non bi abesatzek elkarrekin 4 kantaldi emateko konpromisoa hartzutu dute.

Bakarrik gizonezkoak hartzutu dituen proiektu bat babestea lehenengo bueltan arrotza iruditu daitekeen arren, abesbatzen munduan katearen mailarik ahulena eta laguntzarik handiena behar duena da, nabarmen. Zorionez, asko dira koruetara gerturatzenten diren emakumeen eta neska gazteak, eta gizonezkoak dira, ahots mota guztietan (tenoreak, baritonoak eta baxuak) modu kezkagarrian urri direnak. Beraz, kasu honetan arrazoituta zegoen erabat honelako proiektua

aurkeztea, gure ondarearen eta kultura aniztasunaren parte diren abesbatza hauek iraungi ez daitezzen.

2017an aurreikusitako lau kontzertuetatik bi eman zituzten elkarrekin EASO Abesbatzak eta Aizkoak, bi kasuetan kontzertu moldea errepikatuz, aurrena koru bakoitzaz bere aldetik, eta azkenik kantu sorta bat elkarrekin. Estraineko Miarritzen izan zen urriaren 21ean Santa Eugenia elizan, eta bigarrena Iruñean abenduaren 22an. Bertan entzun ahal ditugu gure abesbatzetako repertoirean hain ezagunak diren doinuak, hala nola, *Maite mina, Boga boga, Ume eder bat, Kitolis, San Juan zortzikoa...*

Kontzertu bat beste koru batekin partekatzea beti interesgarria bada, are interesgarriagoa biek batera kantatu behar dutenean, kantakera, bertsioak, soinua, eta abar moldatu behar dituztelako *Pilota partida bat, Matia nun zira?, Zatoz Jaungoiko edota Ator mutilen* modukoak kantatzeko. Horrek ere Aizkoarekin partekatzen dugun proiektu hau berezi bihurtzen du, derrigorrezkoa

baita aldez aurretik elkarrekin entseguak egitea. Horrek koruen arteko harremana indartu beharko luke.

Espero dugu 2018an proiektu honekin aurrera jarraitu ahal izatea eta gure kantuak eta musika Aizkoarekin batera eman ahal izatea.

Algortako Biotz-Alai Anaiarteko topaketa

Bizkaian gizonezkoen abesbatza historikorik badago, horra hor Algortako Biotz-Alai. Martxoan, ARAOZ Etxean bisitari izan genuen bere presidentea, Juan Ignacio Roscales, hilabete batzuk lehenago abesbatza bizkaitarraren agintea hartu zuena. EASO Abesbatza Elkartearren berri izan nahi zuen eta elkartearren lan egiteko modua ezagutu, Biotz Alairako hainbat proiektu, idea eta egitasmo berri baitzituen.

Bisita hura itzultzeko aginduarekin amaitu zen eguna eta halaxe gertatu zen maiatzeko bigarren larunbatean, non Zuzendaritza Batzordeko ordezkaritza bat eta gizonezkoen abesbatzaren beste bat Algortara joan ziren. Biotz-Alaiko zuzendaritzarekin bi elkarteen arteko errealitatea aztertu ondoren, egunaren plater nagusia etorri zen: Algortako kaleetan zehar egindako kantu-jira. Bi koruek hainbat kantu partekatzen dute errepertorioan, eta ez zen batere zaila izan bietako kantoreak elkartzea. Aurretik ensaiatu gabe egon arren *Kitolis, Goizeko izarra, Beti maite, Boga boga, Kantaberry* eta beste asko, entzungai izan zituzten bi taldeen inguruan elkartu ziren herriarrak, beraientzako ezagunak ziren aurpegiak beste ezezagun batzuk elkartu zitzaiatzien horretan.

Kalez-kale bira luze bezain gustagarria egin ondoren, Biotz-Alaik entsegu-tokian bertan duen soziedadean lagun arteko baziaria egin zuten bi koruek, eta bertan ere ez zen kanturako aukerarik falta izan, ezta bazkalondoan berriro ere eginiko kale bueltan ere. Egun borobila, etorkizunean elkarrekin gauza gehiago egiteko oinarriak ezarriko dituena. Hala izan dadila!

Un pueblo que canta (Notas al programa del concierto celebrado en Iruña el 22 de diciembre de 2017)

El nuestro ha sido un pueblo cantor por antonomasia, y ha cantado tanto en los espacios públicos (plazas, tabernas, iglesias) como en los privados de manera espontánea. Nuestros compositores no han sido ajenos a esa tradición canora y han compuesto música a partir de textos originales antiguos o contemporáneos, o tomando como base melodías populares (algunas de procedencia desconocida) que han armonizado para coros a voces iguales o mixtas. En este caso, el programa que aquí se presenta trae una amplia y significativa muestra nuestro folklore alrededor de temas de diversa procedencia.

Como pueblo que vive de cara al mar *Boga boga* y *Kitolis* nos acercan a diferentes realidades de los habitantes de la costa. Por un lado, en *Boga boga* (probablemente, en origen, *Barkora mariñelak*, según recoge Aita Donostia), en este caso en versión de Tomás Aragües, escuchamos el vibrante grito de ánimo al marinero que debe partir hacia las Indias. Mientras, *Kitolis* muestra el contraste entre la desgarradora historia del padre que pierde a su hijo en una tempestad en alta mar, y la

alegre ezpatadantza y zortziko que evocan días de fiesta.

El amor en sus distintas vertientes, es otro de los temas ampliamente abordados en nuestra música. Así, en el concierto de hoy podremos escuchar desde textos adaptados de principios del s. XVIII que tratan de la relación no consentida entre dos amantes (*Maitia, nun zira?*) hasta dos textos modernos del padre Nemesio Etxaniz, *Maite-miña y Maite, eguzki eder*. En el primero un amante imaginario describe los rasgos de su amada, mientras que *Maite, eguzki eder* (o simplemente, *Maite*, como es popularmente conocida) es la versión en euskara de la canción que Pablo Sorozabal compusiera para la película *Jai Alai* en 1940.

Otro de los temas recurrentes nuestra música es el relacionado con el amor por la tierra y sus costumbres. De este modo, *Euskal Herria* de J. J. Gainza, hace un recorrido por nuestra geografía, con esos campos y montes cubiertos por robledales y hayedos, que contrastan con el paisaje costero de acantilados golpeados por el mar y su blanca espuma. *Segalariak* nos acerca al mundo del deporte rural y las apuestas a través de una ezpatandatza que, con sus marcados ritmos, nos hace vivir la tensión del momento. En el ámbito festivo, *San Juan zortzikoa* nos traslada a la noche de San Juan, celebrada en muchos de nuestros pueblos, en este caso situándonos a ritmo de zortziko en la localidad de Tolosa donde la hoguera

prende al tiempo que suenan las campanas de la iglesia, en un día de fiesta al que acuden a honrar al patrón tolosarras y foráneos.

Por último, y estando en puertas de la Navidad, no pueden faltar temas propios de estas fechas o que suelen ser cantados en estas fechas. Por una parte, *Oi Betleem* aparece, citando a José Luis Ansorena “en cancioneros de todo el mundo como prototipo de música navideña vasca”, mientras que *Ator mutil*, popularizado en la versión de Jesús Guridi, tiene su origen en la obra de los hermanos De la Fuente, conocidos como los “Plateros de Durango” en el s. XVIII. No menos conocidos son los tres temas que componen *Hiru gabon kanta* (*Gabeko izar, Birjiña maite y Haur eder baten bila*). Completan este conjunto dos obras que, sin ser propiamente villancicos, son muy interpretados en esta época. *Aurtxoa seaskan* de Gabriel Olaizola, la canción de cuna por excelencia escrita en euskara, fue llevada a muchos rincones de Europa por la coral Eresoinka en la voz de Pepita Embil (madre del tenor Plácido Domingo). Por último, desde que llegará a nuestras tierras hace más de 70 años, *Elurra* es considerada por muchos como canción autóctona, pese a ser obra original rusa de Sergei Jaroff.

Sirva pues este recorrido por nuestra música y autores para poner en valor nuestra amplia y rica tradición coral.

“CARMEN”, G. Bizet
 Orquesta y Coro Opus Lírica
 EASO Eskolanía
 Director musical: Andrea Albertin

Carmen: **Maria José Montiel**
 Don José: **Eduardo Sandoval**
 Micaela: **Ainhoa Garmendia**
 Escamillo: **Enrico Marrucci**
 Zúñiga: **José Antonio García**
 Frasquita: **Helena Orcoyen**
 Mercedes: **Marifé Nogales**
 Remendado: **Gillen Munguia**
 Dancaire: **Jagoba Fadrique**
 Morales: **Iosu Yeregui**
 Lillas Pastia: **Juanjo Herrero**
 Lugares y fechas:
 Auditorio Kursaal, Donostia
 10 y 12 de febrero de 2017, 19:00

[Platea Magazine, Enrique Bert]

“Como siempre, porque es sinónimo de garantía, excelente la Escolanía del Coro Easo en sus dos apariciones.”

[www.beckmesser.com, EMECÉ]

“Impecable el trabajo y el canto de la Escolanía del Coro Easo en los actos I y IV, siendo todo un referente de calidad.”

[www.rememberingstars.com]

“Y maravillosa la participación de los niños de la Escolanía del Coro Easo, muy bien en el primer acto y fantásticos en el 4º; Ese comienzo del último acto, con el coro infantil y el de adultos rindiendo al máximo, fue uno de los mejores momentos de la noche, si no el mejor.”

Opus Lírica elkartea Donostian operaz gozatzeko gogoa badagoela era-kusten du urtero. Eta ongi dakite zer nolako esfotzua eta lana eskatzen duen Donostia bezalako hiri txiki batean opera denboraldi bat urtez urte mantentzea. Iazko Georges Bizet konpositore frantsesak konposatutako *Carmen* operaren produkzioak Kursaal-a bi aldiz bete zuen. Eta ez soilik bete, izan baitzen jendea kalean geratu zena, sarrerak agortu zirelako.

Es un verdadero placer que Opus Lírica confiara de nuevo en el Coro EASO, en este caso para representar al grupo de bribones y pilluelos que intervienen en el primer y el cuarto acto, que fueron interpretados por los niños de la Escolanía. Participar en una ópera es siempre sinónimo de diversión y de experiencias nuevas y estimulantes, tanto para mayores como para los más pequeños. Pero si, además, se trata de una ópera como *Carmen*, en la que los niños tienen que dedicarse a hacer reírse un poco de los soldados (como ocurre en el famoso coro “*Avec la garde montante*”), el placer se multiplica.

Ez da lehen aldia Eskolaniak opera hau interpretatzen duela. Sorterrian egiteak emozio gehigarria dakin beti, baina baia urduritasuna ere, etxekoak izaten baitira normalean norberaren lanarekin zorrotzenak. Esan ohi denez, lana da arrakastaren osagai ia bakarra. EASO Eskolaniakoek badakite lan egiten, eta badakite euren arrakastak dakarren guztia gozatzen, *Carmen* honetan agertu zuten bezala.

EASO Eskolaniaren partaidetza *Carmen* operan oso txalotua izan zen, eta Eskolaniako bi mutikorekin, Luken Munguira (13 urte) eta Manex Artolarekin (7 urte), egon nahi izan dugu beraien bizi-pena entzuteko.

A. B. – Nola gogoratzen duzue 2017an egin zenuten *Carmen*? Biontzat izango zen berezia, ezta?

L. M. – Egia esan, oso berezia izan zen. Nire azken opera izan zen, 2017an Eskolanian kantatzen jarraitu nuen arren ez genuelako opera gehiago egiteko aukerarik izan, eta da-goeneko Eskolaniatik erretiratuta naizelako.

M. A. – Ba niretzat lehenengoa izan zen. Gainera, entseguak hasita zeudenean sartu nintzen koruan eta nahiko zaila egin zitzaidan. Baina, azkenean, dena ikasi nuen.

A. B. – Luken, esan diguzu zuretzat azken opera izan zela. Zenbat egin dituzu ba?

L. M. – Ba, ondo gogoratzen badut, *La Bohème* behin egin dut, *Tosca* bi aldiz, eta *Carmen* egiten nuen hirugarren aldia zen.

A. B. – Manex, eta zuretzat lehenengoa eta frantsesez, testua ikastea zaila izan al zen?

L. M. – Nahikoa zaila. Baina Gorkak mila gauza asmatzen ditu guk ikasteko, eta koruko nagusiek asko laguntzen

digure. Ni, adibidez, Luken, Beloki eta beste batzuekin joaten nintzen beste gela batera, eta beraiek laguntzen ninduten letra ikasten.

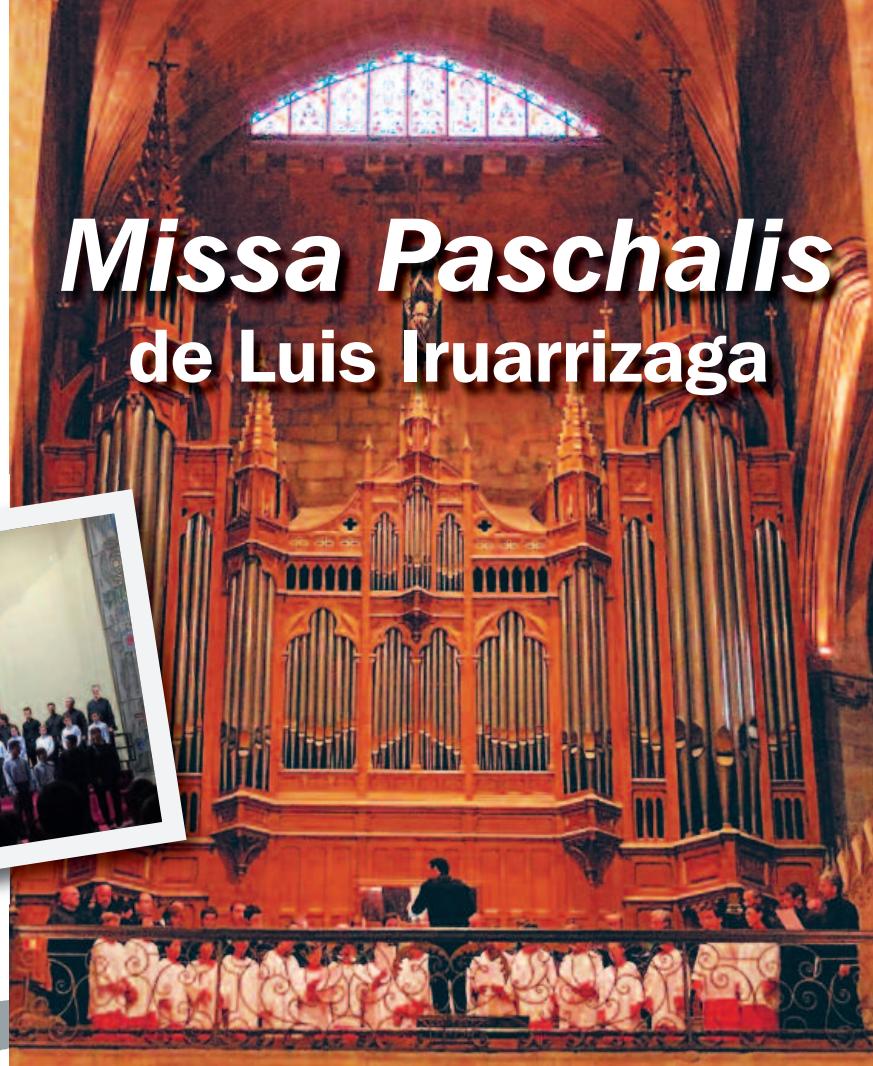
A. B. – Ematen du opera oso gauza serioa dela, baina ziur izango duzuela anekdotaren bat kontatzeko.

M. A. – Zaila da, baina joko bat bezala da. Adibidez, oso ondo pasatzen genuen ateratzen ginenean eta soldaduekin jolastu behar genuenean, beraien atzean izkutatuz, ikutuz eta burla eginez.

L. M. – Gauza asko gertatu ziren. Operaren egunean, korua bi zatitan banatuta zegoen eszenatokiaren alde bakoitzetik sartzeko, eta guk bagenekin zein une zehatzetan sartu behar genuen. Erregidorea etorri zen esatera abisatuko gintuela noiz sartu behar genuen, baina guk esan genion ez genuela behar, eta bertatik bota genuen. Ah! (*barrezka hasten da*) Eta entseguetan, beste eszena batean, baloi batekin jolastu behar genuen futbolean eta gure arteko paseak eman gero soldadu batzuk itzuli baino lehen. Batek baloiari ostikada jo... eta musikarien fosora erori zen!

Eskerrak ez zen emanaldiaren egunean gertatu!

Mila esker, Luken eta Manex, eta zorionak egindako lanagatik!

EASO SCHOLA EASOREN ABESBATZEK ERAKUSTEN DUTEN FORMATU BEREZIENETAKOA DA, GIZONEZKOEN EASO ABESBATZA ETA MUTIKOEN EASO ESKOLANIA UZTARTZEN DITUENA. 2017AN BERRIRO ELKARTU ZIREN, EASO KAPERA GREGORIANISTAREKIN BATERA, MOTU PROPRIO-KO MUSIKAGILE GARRANTZITSUENETAKO BATEN MISSA PASCHALIS KANTATZEKO DONOSTIAKO HAMABOSTALDIAN ETA MUSIKASTE, EUSKAL MUSIKAREN ASTEAN.

EASO Schola es uno de los formatos más especiales de los coros del EASO. En él se conjugan las voces graves del Coro EASO con la de los niños de EASO Eskolania, conformando un conjunto que muy pocas agrupaciones pueden ofrecer y que, en el pasado, ha interpretado grandes obras como la *Misa de la Coronación* de W. A. Mozart, o la *Misa en honor del Arcángel San Gabriel* de Jesus Guridi. En esta ocasión, el programa elegido giraba en torno a la figura de Luis Iruarrizaga, uno de los compositores más importantes de la generación del *Motu Proprio*.

La generación del *Motu Propio*

Esta denominación hace referencia a la Instrucción sobre Música Sagrada del Papa San Pío X (*Motu proprio tra le cosecitudini del Sumo Pontifice Pio X de musica sacra*) que desde su promulgación el 22 de noviembre de 1903, tendrá trascendental y duradera influencia en la labor de los compositores de música religiosa, dadas su asunción del estado de decadencia a que había llegado ésta en el siglo XIX. Las líneas maestras de esta “Instrucción sobre la música sagrada” consisten en la restauración del canto tradicional y oficial de la Iglesia -el Gregoriano- y la recuperación de los grandes polifonistas del Renacimiento.

Dicha instrucción marca las pautas a seguir para las composiciones, coro e instrumentos afirmando, entre otras cosas que “una composición religiosa será más sagrada y litúrgica

cuanto más se acerque en aire, inspiración y sabor a la melodía gregoriana, y será tanto menos digna del templo cuanto diste más de este modelo soberano... Por consiguiente, la música que ejecuten debe, cuando menos en su máxima parte, conservar el carácter de música de coro...”

Luis Iruarrizaga

Uno de los compositores más importantes de una corriente dentro del *Motu Proprio* que no apostaba solo por considerar el gregoriano y la polifonía clásica como único repertorio litúrgico legítimo, sino que incorporaban procedimientos musicales modernos es el músico de Igorre Luis Iruarrizaga, quien admiraba –y conocía- profundamente la obra de Debussy, Scriabin y Stravinsky, entre otros. Fruto de esta admiración y conocimiento, así como de la inteligente asimilación de estilos tan diversos como el gregoriano, la polifonía clásica, el impresionismo, la poltonalidad, etcétera, es la creación por parte de Iruarrizaga de un lenguaje propio de gran originalidad, expresividad e interés.

De él dijeron: “Como compositor era un navío de alto bordo” (P. Nemesio Otaño). “No hay duda: el P. Luis pertenece a la galería de los grandes músicos. Impresiona por la técnica robusta y moderna, por la elegancia de estilo, por la profundidad de la inspiración... Un verdadero genio, este Padre” (Savino de Benedictis). “Conviene que se dé a conocer por toda Europa la obra magna del P. Luis Iruarrizaga” (Mr. Henry COLLET)

Aperitivo en Musikaste

En su edición de 2017, en el día dedicado a la música coral, Musikaste quiso rendir homenaje a EASO Eskolania por su 25º Aniversario con un concierto en el que también participaron el grupo Oskarbi (que también era homenajeado, por su 50º aniversario), y los coros Landarboso e Itsasoa.

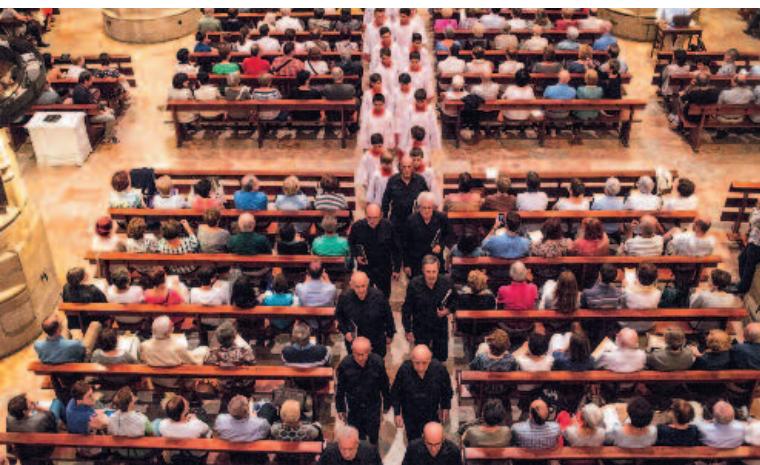
Antes de estrenar la misa completa en la Quincena Musical, Musikaste vivió un pequeño anticipo con la interpretación de tres números de dicha misa (*Kyrie, Sanctus* y *Agnus Dei*), que se completaron con *Izar ederra* y *Prisionero estás*, obras de Aita Donostia y Nemesio Otaño, respectivamente.

Estreno en la jornada inaugural de Quincena Musical

El estreno de la misa en su integridad se produjo el 1 de agosto, jornada inaugural de la edición de 2017 de la Quincena Musical, en la Iglesia de San Vicente. El templo donostiarra presentaba un aforo casi completo, lo cual es de tener en cuenta, habida cuenta que el festival donostiarra programa para su primer día múltiples actuaciones en distintos puntos de la ciudad, todas ellas gratuitas. Para la ocasión se sumaron a EASO Schola las voces de la EASO Kapera Gregorianista, que participó en los cantos comunes del programa, y en las entonaciones de cada una de las partes de la misa.

El programa del concierto pivotaba sobre esa *Missa Paschalis* (compuesta entre 1914 y 1915), que es la obra más importante del primer periodo de Luis Iruarrizaga. Esta composición se complementaba con el *Triludio nº 3 al Santísimo Sacramento* (c. 1921), seguramente la cima creativa de su autor. Así, si en la *Missa Paschalis* (de)muestra Iruarrizaga un profundo conocimiento del gregoriano, la polifonía clásica y el lenguaje romántico (sobre todo, el wagneriano), consiguiendo una feliz síntesis y componiendo una obra de gran expresividad, en el Triludio nº 3 comprobamos la influencia de la música de su tiempo. El programa se completó con piezas para órgano de Eduardo Torres (1872-1934), Maestro de Capilla de la Catedral de Sevilla, mentor de Iruarrizaga.

El público congregado en la iglesia de la calle 31 de agosto escuchó con escrupuloso reconocimiento durante el concierto, y con cálida ovación al final, la interpretación de EASO Schola y la capilla gregoriana, que a buen seguro no será la última, ya que tiene prevista su repetición en 2018 en otros escenarios. Esperemos poder seguir disfrutando de esta conjunción única de voces.

Ficha técnica Musikaste

26-05-2017, 20.00, Parroquia de Fátima, Errenteria

EASO Schola

Obras de Luis Iruarrizaga, Nemesio Otaño y Aita Donostia.

Directores: **Sergio Pedrouso y Gorka Miranda.**
Organista: **Ana Belén García.**

Ficha técnica Quincena

Programa: SURREXIT

02-08-2017, 19.00, Iglesia de San Vicente, Donostia

EASO Schola y EASO Kapera Gregorianista

Obras de Gregory Murray, Luis Iruarrizaga y Eduardo Torres.

Solistas *Missa Paschalis*: **Xabier Garagorri** (gregorianista), **Kaito García** (tenor) y **Markel Murillo** (tiple).

Solista *Triludio nº 3*: **Ramon Santxez** (barítono).

Director: **Sergio Pedrouso.**

Organista: **Óscar Candendo.**

[**El Diario Vasco, 02-08-2017, Emecé**] –

“Destilando calidad – ...destilando calidad a cargo de la agrupación coral Easo Schola ... una mixtura perfectamente fundida en un todo pulcro y bien compensado. ... este concierto, que contó con el beneplácito del respetable, con el templo lleno.

La Schola ofreció un trabajo poderoso, con el único borroncillo de la entrada poco precisa del *chanteur* en el *Credo*, que luego discurrió en poderosa torrentera bien encauzada, constituyendo potencialidad en el ensamblaje de las dos voces de generaciones distintas. Mención especial merece el solo iniciático que canto el tiple de la escolanía en el *Benedictus*, bien arropado por el resto del coro. ¡Qué preciosidad de voz! ... Tuvo su empaque la primera composición del triludio “*Accipite et comedite*” con la resaltante intervención del tenor solista, de timbre broncíneo. Las voces graves de la Schola dieron el marchamo de su empaste en la segunda composición de dicho triludio “*Domine, non sum dignus*”.

Aste Nagusia...

Kañoikadatik Asteari agur esan arte!

LA SEMANA GRANDE DE 2017
TUVO COMO PROTAGONISTA AL
EASO EN SU INICIO Y SU FINAL. EL
CAÑONAZO QUE DIO INICIO A LAS
FIESTAS HOMENAJEÓ A EASO
ESKOLANIA POR SU 25º
ANIVERSARIO Y VIVIMOS, JUNTO CON
LA UNIÓN ARTESANA, UN NUEVO
ACTO PARA DAR POR FINALIZADAS
LAS FIESTAS, AGUR ASTEARI!

2015ean, EASO Abesbatza Elkartaren koruak protagonista izan baziren Aste Nagusiaren hasieran, aurten, Donostiako Udalak eta Donostia Festak EASO Eskolania eta Kresala Elkartea omendu nahi izan zituen, beraien 25. eta 50. urteurrenagatik, hurrenez hurren.

Ohikoa den moduan, ekitaldia bi zatitan banatu zen. Hasierakoa, Alderdi Ederreko lorategietara ematen duena, zaratatsua eta koloretsua. Bi elkartetako kideek, udalbatzarekin alkatea buru zela eta bestelako gonbidatuekin, udaletxeko terrazan jarrita zeuden harmailetara igo ziren *Artillero* doinu ezaguna kantatzeko arratsaldeko zazpiak izateko hiru minutu falta zirenean. Kantuarekin batera, dantzarako beta ere izan zuten batzuek eta besteek, *Belle époque*-ko jantzi dotorez apaindutako Kresalako kideek jendaurrera atera zitzotelako besteak beste Eneko Goia alkatea edota Gorka Miranda EASO Eskolaniako zuzendaria.

Kantuaren ondoren, jaiei hasiera emango zion kanoikadaren txanda izan zen. Nobedade handi bat izan zen 2017ko protagonista, erabilitako kanoia Eibarretik ekarritako *Marruko* izenekoia izen baizen, 1993tik erabiltzen zen Urgull-eko kanoia ordezkatuz. Kanoikadarekin batera, polbora usaiez eta papertxo txuri-urdinez bete zen guztia astebeteko jaiei hasiera emanez.

Hiritarrek beste arreta puntuetara bidea egiten zuten bitartean, ekitaldiak jarraipena izan zuen udaletxeko Batzar Aretoan, eta omenaldiaren txanda izan zen, udalak bi elkarteei egindakoa, hain zuzen ere. Eneko Goia alkateak esker oneko hitzak izan zituen bi elkartentzat, bakoitzak bere esparruan kulturari eta hiriari egiten dion ekarpenagatik, eta zurez landutako oroigarria eman zien bi elkartetako ordezkariei. EASO Abesbatza Elkarteko presidenteak, Eskolaniako mutiko batez lagunduta jaso zuen hura, berehala kantukide-lagunekin partekatzeko.

Kresala zein EASO Abesbatzako presidenteen hitzen ondoren, elkarrekin emanaldi txikia eskaini zuen. *Agurra* dantzatu zuten Kresalako kide batzuk eta EASO Eskolaniako bi bakarlarik, *Aurtxo seaskan* abestu zuten, bertaratutako guztiak hunkitu zuena, horien artean Goia alkatea, bere hitzetan “nire amak lotarazteko kantatzen zidalako”. Ekitaldiari amaiera emateko, gonbidatuek topa egiteko aukera izan zuten “Gora Donostia eta gora donostiarak” oihupean.

AGUR ASTEARI

Doinua: Xabier Zubala
Hitzak: Andoni Egaña

Joan da, aurtengoa joan da;
hauxe tristura, joan da aurtengoa;
festaguneak eskura,
ibili gara gustura,
patrika hiru txulotatikan hustu da.
Joan da, aurtengoa joan da;
hauxe da pena, joan da aurtengoa;
urtebetean barrena,
noiz itzuliko hurrena,
Urgull atzean ezkutatu den
lanperna.
Festa oso gustoko du Artesanak,
orain dela mende t'erdi sortu zanak,
Txantillo, Bilintx, Txillida,
Donostia hori da;
desberdinak ta donostiarrok danak.
Kañoikada bat jo zen bizi-bizia,
baina orain itzali zaigu zuzia...
Ai! Ze erremedio!
Hurren arte adio!
Aste Nagusia!

UNIÓN ARTESANAREN ESKERTZA

“Pero el acto, si bien estaba propuesto y organizado por la propia Unión Artesana, lo compartimos por momentos con otras entidades colaboradoras y amigas.

Y ahí nos encontramos con el Coro Easo, con quienes hemos vivido importantes momentos de nuestra historia, y con quien esperamos seguir haciéndolo. El “Agur Asteari” no hubiera sido el mismo sin su aportación, y estamos seguros que volveremos a coincidir todos los años en la plaza Zuloaga para despedir la Semana Grande con, para nosotros, nuestro Coro, el Coro Easo”.

Agur Asteari!... Kaixo, ekitaldi berri bati

Aste Nagusiak ez zuen orain arte amaiera ofiziala emango zion ekitaldirik eta hankamotz geratzen zen. Horretaz ohartu ziren Unión Artesanakoak, Javi Martínez bere presidente buru zelarik, eta Donostiako Udalari amaierarako zerbait berezia egitea proposatu zioten. Ekitaldiak bi izipide nagusi izan behar zituen. Batetik, Donostiaren eta Unión Artesanaren beraren nortasuna, eta horregatik Danbor eta Barril kenpartsarekin Bretxa aldeko kaleak zeharkatzea erabaki zuten, urtarrilaren 20ko gaelean jotzen dituzten doinuak Aste Nagusian ere interpretatz.

Bestetik, ekitaldi berriaren simbolo bihurtuko zen abesti berria. Xabier Zubala konpositoreak eta Andoni Egaña bertsolarri jaso zuten musika eta hitzak egiteko enkargua. Musikak alaia eta gogoraerraza izan behar zuen; hitzek, berriz, jaiaren eta Unión Artesanaren izaeran muina jaso behar zuten. Hirugarren elementua falta zen: nork kantatuko zuen? Eta hortxe agertu istorio honen protagonista izateko EASO Abesbatza. Unión Artesanak hasieratik kontatu zuen EASO Abesbatzarekin kanta honi ahotsak jartzeko, urteetako harremanari erreparatuz. Gainera, EASO Eskolaniaren 25. urteurrena izanik, gizonen ahotsei haurrena ere gehituko zitzaien.

Horrela, anaiarteko bazkariaren ondoren, Danbor eta Barril kenpartsak atera zuten kalera, Euskal Herria kaleko egoitzatik abiatuta inguruko kaleetan zehar urtarrilaren 20ko gaelean ohikoak diren melodiak jotzeko, jendetza biltzen zuen Zuloaga Plazara iritsi baino lehen. Bertan, txintxo-txintxo harmailetan jarritan zeuden EASO Abesbatzako eta EASO Eskolaniako 60 gizon eta mutiko, *Batasuna* kantatzen hasi zirenak danborraren hotsak eta fanfarrearen musika entzun bezain laster.

Horren atzetik etorri ziren *Zezenak dira* (Eskolaniak abestuta), *Cosacos de Kazan*, *Artesanaren Himnoa* edo *Txuri Urdin* bezelako kantuak, Donostiako emakumeei egindako omenaldia tarketatuta Goizaldi dantza taldearen *Agurrarekin*. Oraindik sorpresa txiki bat geratzen zen, jaiei agur esango zioen pregoia. Lanpernaz jantzita agertu zen Oscar Terol aktore eta umoristak eman zuen, eta donostiarrek eta kanpokoek jaietan duten portaera umorez eta ironiaz aztertu zuen. Hauxe guztia ekitaldiari amaiera emango zion kanta berria jo eta abestu baino lehen, *Agur Asteari!*

Lerro hauen bidez, gure esker ona adierazi nahi diegu Unión Artesanako lagunei jairako ekarpen berri honetarako EASO Abesbatzarekin gogoratu izanagatik. Elkarlaneko bide luzearen lehen urratsa izan dada!

Agur eta ohore EASO Eskolaniari

EL 28 DE OCTUBRE, LA DIPUTACIÓN FORAL DE GIPUZKOA RINDIÓ HOMENAJE A EASO ESKOLANIA POR SU 25º ANIVERSARIO CON UNA RECEPCIÓN EN EL SALÓN DEL TRONO DEL PALACIO FORAL. LA FAMILIA DEL EASO, EN PRESENCIA DEL DIPUTADO DE CULTURA DENIS ITXASO, SE REUNIÓ ALREDEDOR DE LOS MÁS DE TREINTA NIÑOS QUE CONFORMAN EL CORO EN LA ACTUALIDAD PARA DARLES UN CÁLIDO RECIBIMIENTO.

Guipuzkoako Plazako Foru Jauregiaren Gateak parez-pare zabaldu ziren EASO Eskolaniari bere 25. urteurrenean omentzeko. EASOren familia osatzen duten talde guztien ordezkarriak, haurren senideak gehi Eskolaniaren 25 urteetako bidean harreran zuzena izandako hainbat bildu ziren Eskolaniako mutikoak laguntzeko. Bertan ziren, bestek beste, Olga Alcerreca (Peli Egaña presidente ohiaren alarguna), Ramón Beraza (EASO Txiki, Eskolaniaren hazia izan zena, sortu zenean EASO Abesbatzako zuzendaria zena), Jose Luis Aranburu (Eskolaniaren lehenengo zuzendaria, hamar urtez taldea zuzendu zuena) eta Santos Sarasola (harrobia osatzeko hasierako lanetan zerikusi handia izan zuen garaiko Santo Tomás Lizeoko zuzendaria eta, ostera, EASO Abesbatza elkarteko presidente izango zena). Denis Itxaso Kultura Diputatuak hartu zituen jauregiko harmailadian eta, bertan, ohorezko aurreskua jo eta dantzatu zitzuten txistulari eta dantzari bikoteek. Hasiera solemne baten ondoren, Eskolaniako mutikoak eta gonbidatuak Tronu Jauregian sartu ziren ekitaldiaren zati nagusiari bide emateko.

Bertan, Itxasok nabarmendu zuen garai hauetan, non teknologia, komunikazioa eta ikuskizuna, esparru guztietan gainditzen diren, eta are gehiago gazteen artean, meritu

berezia duela Easo Abesbatzaren Eskolaniaren lanak. “Kulturako diputatu naizen aldetik, niretzat hunkigarria da gaur hemen egotea ume eta gaztekin, eta baita gurasoekin ere, musika aukeratu dutelako beraien seme-alaben prestakuntzaren zati garrantzitsu bat izateko eta, ondorioz, kulturaz gozatzeko aukera ematen dietelako. Hunkigarria da, izan ere, sensibilitatean eta musika balioetan oinarritutako hezkuntza hori lagungarri izango zaielako kulturaren alderdi asko aintzat hartzeko”, adierazi zuen.

Lan horren garrantzia irismen handiagokoa dela aipatu zuen, “gaurko abesbatza osatzen duten ume eta gazteak direlako berme onena Easo Abesbatzari jarraipena emateko, eta aktibo baliagarriena musika zaletasuna eta kultura bizirik mantentzeko”.

Kultura Diputatuak, bere hitzaldia amaitzeko, eskertu egin zion EASO Abesbatzari musikaren kultura babesteko eta zabaltzeko egiten duen lanagatik, eta, bereziki Eskolaniako zuzendari den Gorka Mirandari eta aurretik lan horretan aritu zirenei: José Luis Aranburu eta Josean Pascuali.

Honen ondoren, Eskolaniako bi bakalarrak, Markel Murillok eta Manex Artolak, *Aurtsoa seaskan* eskaini zieten bertaratutakoei. Jarraian, Denis Itxasok Aldundiaren oroirgarri moduan Gipuzkoako Ereserkiaren partitura zuen koadroa eman zien Javier Oyarzun EASO Abesbatzako presidenteari eta Gorka Miranda EASO Eskolaniako zuzendariari.

EASO Abesbatzaren presidentearen txanda izan zen jarraian. Bere hitzaldiaren lehenengo zatia eskerrak emateko izan zen. Aurrena, Gipuzkoako Foru Aldundiak egindako harrrera eta egiten duen lana eskertu zuen. Erakundeen lagunza ezinbestekotzat jo zuen, “ez bakarrik diru-laguntzen hornitziale moduan, kulturaren eta musikaren sustatzaile moduan baizik”.

Jarraian, Eskolaniaren sorreraren bultzatzaileak ekarri zituen guztion gogora eta baita “beraien lan gogor eta amaigabearekin, EASO Eskolaniak gaur egun duen musika eta aitorpen mailara eraman duten zuzendariei” ere. Eskerrak eman nahi izan zizkien elkartean lan egiten duten beste guztiei, “musika eta kantu irakasle, pianojole, eta elkarteko langileei, emanaldien garaian ikusten ez diren horiek, baina zeintzuen eguneroko lanik gabe ezinezkoa zatekeen gaurko egunera iritsi izana”.

Aipamen berezia izan zuen “beste lagunzaile batzuentzat, gurasoentzat; izan ere, gugan konfiantza osoa jartzen dute beraien seme-alaben heziketaren zati bat gure ardurapean jarri”.

Azkenik, nola ez, kantarie eskarrek emateko unea izan zen. Beraien lana goraipatu zuen: “zorionak zuei, Eskolania kide eta Eskolania kide ohi zaretzen guztioi, 25 urte hauetan

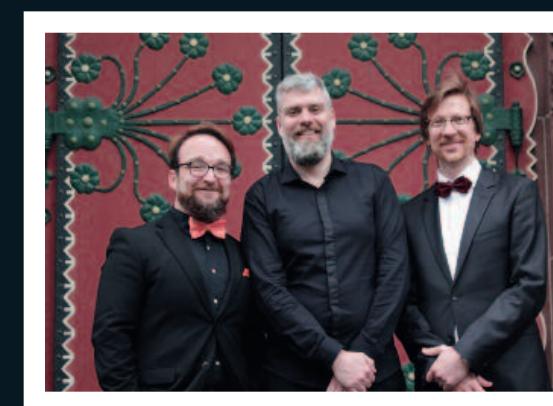
bizitako guztiagatik eta eman diguzuen guztiagatik. EASOren familia osatzen dugunontzat harrotasun motibo handia da, modu berezian bizi baitugu eszenatokira ateratzen zaren une bakoitza. Kontzertu moduan edo antzeztutako emanaldietan ikusten zaituztetzuean, zirrara sortzen digu eta txunditura geratzen gara zuen ahotsen gardentasunarekin eta kantuaren edertasunarekin; baina aldi berean, zuen diziplina, jarrera eta naturaltasunarekin. Ez da kasualitatea, urteetako lanaren fruitua da, lan gogorra zuentzat, baina aldi berean, aberasgarria.” Esker onen txanda amaitu eta hausnarketarako astia izan zuen, Eskolania zergatik eta zertarako behar ziren mintzatzuz: “gure misioaren parte da, EASO Abesbatzaren jatorriaren muinean dagoena eta ahaztu ezin dugun konpromisoa: alde batetik, kantu eta musikareniko zaletasuna gazteei transmititzea, eta bestalde, gure herriaren kultura eta tradizioari ekarpena egitea, euskal musikaren ondarea belaunaldiz belaunaldi pasako dela ziurtatzeko.” Eta EASO Eskolaniaren berezitasuna ere aipagai izan zuen: “Orokorrean gazteen mundua

zaindu behar dugu abesbatzok, neska eta mutilena, eta halaxe egiten dugu EASO Abesbatzan aspaldian, baina gizartearen beste arlo batzuetan ez bezala, mutikoek osatzen dute katearen mailarik ahulena, eta gure lana da gizarteari egoera hau azaleratzea, ez larritasunezko mezu baten moduan, etorkizuneko eta baloreetan oinarritutako proiektuaren moduan baizik. Eta aldarriaken hori lau haizetara zabaltzeko modurik onena gazte hauek ikustea da.”

Tronu Aretoko ekitaldia amaituta, Foru Jauregiren arkupetara atera ziren Eskolaniako haurrak. Bertan, zain zeuden senide, lagun eta abesbatzetako kantariek batera, *Agur zaharra* eta *Lau Telatu* kantatzeko, berriro ere barrura sartu eta hamaketakoaz gozatu baino lehen.

Duela 25 urte EASO Eskolania abiatu zen, guretzat hain ezaguna eta kuttuna den *Agur zaharrak* dioen moduan, “amets baten hegaletan”. Ba Agur zahar honen hitzak hartuta, “danok gogo batez, amets baten hegaletan, aurrera bidetan” beste 25 urtean jarrai dezala. Gora EASO eta gora EASO Eskolania!

Zumarragan, Legazpi eta Ordizian gozatu ahal izan genuen *Stabat Mater* obra, Giovani Battista Pergolesik 1736. urtean, Pozzuolin (Italia) kokatutako frantziskotarren monastegi batean idatzi zuen tuberkulosiak jota, bere bizitzako azken asteotan. Nahiz eta bere garai barrokoan publikoak goratutako *opera buffa* ezagun askoren konpositorea izan, Mariaren oinazea modu eder eta bizian adierazten du obra honetan. Pergolesiren *Stabat Mater* hau hamahiru zatik osatzen dute -edo hamabi gehi bukaerako "Amen"- eta soprano eta mezzosoprano bakarlariak, bi biolin, biola eta baxu kontinuoarentzat (biolontxeloa eta organoa) idatzita dago. Andoni Sierraren zuzendaritzapean Koruko Andra Maria Musika Kaperaren musikariek, Oscar Candendo organojooleak, Ana Otxoa Pando sopranoak eta Marifé Nogales mezzosopranoak zegokien papera modu ezin hobean bete zuten Gipuzkoako hiru herrietan izan ziren kontzertuetan, musika-esperientzia zurrigarria eskainiz.

Aldiz, ohikoa ez den partaide berezia izan genuen aldarean: 20 mutikok osatutako Eskolania. Guztira, obraren 6 ataletan entzun ahal izan genituen haien ahotsak, bai elkarrekin, bai duoan. Beharbada, batzuei bitxia edo gehiegizkoa iruditu lekieke haurrek kristauentzat hain esanahi sakona duen testua interpretatzea. *Stabat Mater dolorosa, iuxta crucem lacrimosa* ("Zutik gurutze ondoan, ama samiña zegoan" Nikolas Ormaetxea *Orixene-ren* hitzetan); horrela hasten da, ustez, XIII. mendean idatzi zen sekuentzia, Jesus gurutziltzatua izanagatik bere ama Mariaren sufrimenduaren inguruau hausnartzen duena. Abesten denean oso garrantzizkoa da zer esaten eta zer implikatzen den jakitea. Norberaren sinesmenak alde batera utziz, erraz imajina eta senti daiteke obra honek transmititzen duen oinazea. Bakoitzak nahi edo ahal duen moduan irudika dezake, baita umeek ere. Izañ ere, euren mundu ikuskerak sentimendu sakonenak modu berezian bizitza ahalbidetzen die eta obra euren modura bereganatzen dute. Ez da, hortaz, ez makala ez zentzugabea ere, haur bat ama baten sufrimendua deskribatzen kantuan entzutea. EASO Eskolaniaren partehartzea entzun genuenok mundu ikuskera horren printzak antzeman genituen, zorionez.

"STABAT MATER", G. B. Pergolesi

Capilla de Música Santa María del Coro
Andoni Sierra, director

Escolanía EASO

Oscar Candendo, organoa
Ana Otxoa Pando, soprano
Marifé Nogales, mezzosoprano

Lugares y fechas:

30 de septiembre, Zumarraga (Antigua), 20:00
1 de noviembre, Legazpi, 19:30
26 de noviembre, Ordizia, 18:30

En una obra en la que aquello que ese *dice* es tan importante, hemos querido hablar con una de las solistas, con la soprano Ana Otxoa Pando, para que comparta con nosotros su perspectiva y sus experiencias.

Los textos del "Stabat Mater" son conocidos, pero por su carácter son quizá también ajenos o extraños para parte del público, ¿cómo abordas su interpretación?

La abordo como en cualquier otra obra en la que lo que se dice es importante. Para hacerlo lo mejor posible, es necesario tener conocimiento del idioma en que se canta: significado y pronunciación; porque la música no siempre está escrita destacando la prosodia del texto. Ser consciente de ello, y tener recursos de fíato, articulación y estilo es imprescindible para interpretar de la manera más adecuada y, a la vez, disfrutar. Y, por último, ir de la mano de un director como Andoni Sierra, en este caso, que tenga el mismo punto de vista, sentido estilístico y musical que una es un regalo. En cualquier caso, bajo los textos sacros hay un universal que va más allá de las religiones y que es profundamente comprensible para todos.

¿Qué características especiales y qué exigencias presenta el formato en el que se realizaron los conciertos?

Gratamente diferente. Es menos exigente vocalmente para las solistas por no interpretar todas las partes, pero puede descolocarnos al no estar cantando desde el principio. Para el público es maravilloso, porque pocas veces se escucha interpretar

el dúo por niños y después a una soprano con otro timbre y carácter; es un contraste agradablemente chocante y lleva al oyente a disfrutar en varios planos sonoros muy diferentes.

Con respecto al cuarteto de cuerda y positivo, puede parecer que favorece al lucimiento vocal por sus reducidas dimensiones, pero, en realidad, da lugar a un conjunto que resulta en un canto desnudo, en el que la protagonista no siempre es la voz.

Por mi parte, este formato exige un poquito más de concentración y frialdad, porque el escuchar a los niños cantar ciertos textos y música tan bonita, puede llevar a emocionarme, con lo que eso supone...

¿Qué aporta el coro de niños de la Escolanía EASO en un programa de este tipo?

La aportación de la Escolanía EASO en un programa de este tipo es la posibilidad de escuchar a niños ejecutar perfectamente algo no escrito, en principio, pensando en ellos como intérpretes. También es algo a destacar la diferencia tímbrica que aporta un coro de niños y lo que puede despertar emocionalmente escuchar a niños cantar el texto que recoge el "Stabat Mater" que tiene momentos desgarradores, más aún si el que lo narra es un niño...

A modo de posdata, solo me queda añadir que, si a una obra musical maravillosa añadimos una buena interpretación y la rematamos con una profunda comprensión de lo que se dice en cada momento, el resultado no puede ser más redondo, tanto para el que interpreta como para el oyente.

(EL DIARIO VASCO – EMECE)

"Y todo tan bueno – Los artistas, interpretando el grandioso 'Stabat Mater' de Pergolesi, podían haber estado llevando a cabo este trabajo en cualquiera de los importantes recintos musicales de Europa, recibiendo inequívocos parabienes, con el aliciente de incorporar, en una versión muy de agraceder, a 18 hermosas voces blancas de la Escolanía Easo"

(ARGIA – MONTSE AUZMENDI)

"Giro mistikoa - Baino benetako protagonistak Easo Eskolaniako gaztetxoak izan ziren. Mutilez osatutako talde honek (Euskal Herrian gaur egun bakarrenetako), Antzinako Musikan espezializatuta, eskarmen handia du, eta nazioarteko orkestra eta zuzendari garrantzitsuenetakoekin aritu da. Aldi honetan, erabat afinatuta eta enpastatuta abestu zuten, eta elementu klabea izan ziren saioaren magia eta xarma hori sortzeko, dudarik gabe."

EUSKADIKO ORKESTRAREN DENBORALDIA

(BERRIA, ARKAITZ MENDOZA)

“Hemen nago – Auditoriumeko begi guztiak Treviñoren gana zuzentzen ziren, hala ere. Besoa solte, bizarra tente eta, batez ere, eman, eman eta eman... Gertutasuna ere azaldu zuen, Markel Murillo haurrak heldutasunez oparitu zigun Leonard Bernsteinen Chichesterreko Salmoak-en, bakarlariari txalo zaparrada berezia eskatuz.”

(DIARIO DE NAVARRA, XABIER ARMENDARIZ)

“Buenos augurios – Robert Treviño supo aplicar a cada fragmento de la obra su atmósfera particular sin que quedara impresión de falta de unidad, contando con una orquesta a gran nivel y con un Orfeón Pamplonés en plena forma. Pero lo más destacable vocalmente fue Markel Murillo. Bernstein pide expresamente para esta obra una voz masculina, preferentemente infantil, y es difícil encontrar a un niño capaz de afinar de esta manera y frasear con tanta elegancia sin perder espontaneidad de emisión.”

(PLATEA MAGAZINE, ENRIQUE BERT)

“El comienzo de una época – Esta obra, que consta de tres partes, exige al coro constantes cambios de ritmo y la participación de una voz infantil solista en la segunda de ellas. Markel Murillo, el solista en cuestión, no pudo evitar transmitirnos bastante inseguridad en el inicio de su nada desdeñable intervención hasta el punto de provocar cierta zozobra a los oyentes aunque luego superó el problema hasta culminar su parte con éxito.”

(SCHERZO, ASIER VALLEJO UGARTE)

“Mahler desde el interior – Markel Murillo, niño solista de la Escolanía Easo, lo hizo de maravilla.”

“CHICHESTER PSALMS”

Datak eta tokiak: 2017ko urria, 20:00tan
| 10 Gasteiz | 11 Bilbo | 13 Donostia (I)
| 16 Donostia (II) | 17 Iruña

**Euskadiko Orkestra Sinfonikoa
Orfeón Pamplonés**

Markel Murillo, EASO Eskolaniako tiplea
Robert Treviño, zuzendaria

Euskadiko Orkestra Sinfonikoa bere 2017/2018 abonu denboraldia irekitzeko “Itxaropen Zukua” titulua zeraman kontzertua ezagutarazi zuen, bere zuzendari berri **Robert Treviño** ere aurkeztuko zuena. Programaren barnean, besteak beste, inguru honetan maiz entzuten ez den Leonard Bernstein konpositore estatubuarren *Chichester Psalms* obra interpretatu zen. Obra hau orkestra, abesbatza eta, Bernstein-ek berak argi adierazi zuen bezala, mutil soprano batentzat idatzita dago (tiplea edo kontratenorra, baina inoiz ez emakumea), eta hebreeraz idatziko testuak erabilten ditu. Ohorea da guretzat Euskadiko Orkestrak EASO Eskolania eta bere zuzendariarengan konfiantza osoa jarri izana paper garrantzitsu hau betetzeko.

La obra *Chichester Psalms* fue compuesta por Bernstein bajo petición expresa de Walter Hussey, quien entonces era decano de la Catedral de Chichester en Sussex, al sur de Inglaterra, de componer una obra para el festival de música de 1965 de la Catedral, que uniría a los coros de las catedrales de Chichester, Winchester y Salisbury. *Los Salmos de Chichester* es la primera obra que completó el compositor tras haber escrito su Tercera Sinfonía, *Kaddish*, en 1963, compuesta en memoria del presidente Kennedy.

Obra hiru mugimenduk osatzen dute; horietako bakoitzak, Salmo oso bat eta horrekin erlazionatutako beste Salmo baten zatiak biltzen dituelarik. Lehenengo mugimendua alai eta indartsu hasten da; bertan 108. eta 100. salmoak aurkezten zaizkigu. Bigarren mugimendua, aldiz, giro goxo eta itxaropentsuan sartzen gaitu, solista gazteak hain ezaguna den 23. salmoa abesten duenean (“Jauna dut artzain, ez zait ezer falta”). Abesatzako gizonek lasaitasun hori apurtzen dute 2. salmoarekin, *West Side Story* musicalaren printzak dakarrena, baina tipleak itxaropena itzultzen digu berriro, bere salmoaren azken zatiarekin. Hirugarren mugimendua 131. eta 133. salmoak biltzen ditu, bake eta batasunerako melodiak, abesbatza *a capella* hunigarri batean utziz bukaerako “Amen” ahoskatu arte.

No es de extrañar que Bernstein dejara escrito que debía ser un chico el que interpretara en el segundo movimiento el conocido “Salmo de David”. El efecto es sobrecogedor. Los auditorios en los que se interpretó el programa enmudecieron en el mismo momento en que Markel Murillo, tiple de la Escolanía, entonó con segura dulzura las primeras notas de ese “Adonai”. Un canto desnudo, suave, convencido. La ovación que se llevó nuestro joven cantante al final de cada concierto, saludando desde el estrado del director, además de un merecido halago, era sin duda expresión de la emoción contenida en un momento tan bello. No nos queda más que dar las gracias a la Orquesta Sinfónica de Euskadi y a su director, Robert Treviño, por haber ofrecido al Coro EASO, a través de Markel, la posibilidad de *hacer* música en un ambiente tan enriquecedor y agradable.

“LA PASIÓN SEGÚN SAN MATEO, BWV 244”, J. S. Bach

Kursaal, 2017ko apirilaren 1ean

Amsterdam Baroque Orchestra & Choir

Tilman Lichdi (ebanjelaria)
Donald Bentvelsen (Kristo)

Easo Eskolania

Zuzendaria: Ton Koopman

(Klassikbidea.eus, Joseba Lopezortega) “UN DOBLE MONUMENTO – La Easo Eskolania también sobresalió. Su clase no causa sorpresa, pues surge de las raíces en permanente renovación de un coro, el Easo, grande y realmente admirable. Dieciocho niños varones puso el Easo en esta Pasión: una verdadera escolanía, con todo respeto para los coros mixtos. Esta Easo Eskolania, muy ovacionada pese al desorden de su doble saludo -en el intermedio y en el final de la Pasión- representa un bien cultural y un tesoro musical de primer orden cuya preservación y vigencia honra al Coro Easo, a las familias comprometidas y esforzadas en el proyecto y desde luego a Gorka Miranda, su director. Bravísimos.”

Luze idatz liteke historiako konpositore handienetarikoak idatzitako obra mai-suaz. Aldizkari honetako iazko alean hala egin genuen, EASO Eskolaniak programa horretan parte hartu baitzuen hainbat tokitan, Donostiako Musika Hamabostaldian eta Santanderreko Nazioarteko Musika Jaialdian, besteak beste.

Plater bat errepikatu nahi izatea janaria benetan gustatu izanaren seinale izan ohi da. Ohore handia eta plazer zoragarria izan zen Easo Eskolaniarentzat, hortaz, erreperitorio barrokoaren interpretazioan eredu den beste orkestrarekin, abesbatzarekin eta zuzendariarekin lan egin ahal izatea. Ohoreak, ordea, ardura ere badakar. Eta ardurari lan sendoarekin erantzun behar zaiolako sinesmena dugu Eason.

Holandatik etorritako zuzendariak erreza jarri zigun bidea: Ton Koopman-ek, keinu atsegina eta irribarre eztia duen gizon horrek, goxotasun eta gustu musikalez beteriko egunak igaroarazi zizkion gure mutikoen abesbatzari, haien ahotsak bere eginet.

Haurrek musika “klasiko” edo “serioa” behar den bezala gozatzen edo ulertzen ez dutela esatea ohikoa bada ere, gure lana da haien sentipen eta ulermen esparruak zabaltea, horrela gure gaitasunak ere aberasten direlarik.

Zailagoa izaten da, hala ere, agertokiaren atzealdean egonik bestaldean, fokuen distirak ongi ikusten uzten ez duen gune jendetsu horretan, jasotzen eta bizitzentzen dena ezagutzea, nahiz eta ezagun eta senideek, noski, uneoro euren poztasun eta hunkipenaren berri eman.

Horregatik nahi izan dugu entzulearen bizi-pena lehen eskuz atzeman, urteetan bai Kursaalean eta bai beste eszenatokietan ere musikaz gozatzera eseri izan den emakume bat elkarritzetatu.

(Klassikbidea.eus, Nora Franco)
“EL ALEGATO DE KOOPMAN – Destacable, sin ninguna duda, el coro inicial Kommt, ihr Töchter, en el que también tomaba parte el coro de soprani in ripieno, formado en esta ocasión por 18 chicos de la Easo Eskolania que lucieron no sólo su buen hacer sino un color exquisito que, además de adecuarse perfectamente a la versión histórica de Koopman, enriqueció enormemente el resultado final, demostrando que su esfuerzo por mantener la filosofía de la escolanía tradicional, un tanto anacrónico y tan discutido hoy en día, sigue teniendo sentido.”

María Teresa Yeregui Imaz, 67 años.

Melómana y profesora de guitarra clásica durante 30 años.

¿Cuántos conciertos disfrutas al año, más o menos?

Escucho unos sesenta y pico conciertos al año.

¿Habías escuchado esta obra anteriormente?

Sí, la he escuchado varias veces en el Kursaal, y también en Zorroaga.

¿Sueles ir preparada a los conciertos, es decir, lees el libreto de antemano o escuchas la obra en casa?

Bueno... Soy melómana desde mi infancia, por lo que, en general, conozco los compositores y las obras. Pero no me gusta oír una versión en casa antes de ir al concierto, así mi deseo musical está libre para tener satisfacción o no.

¿Qué destacarías de la interpretación que Ton Koopman ofreció en el Kursaal de la “Pasión según San Mateo” de J.S. Bach?

La recuerdo como maravillosa, la mejor para mí: la perfección musical junto con la transmisión del sentimiento religioso de la Pasión.

¿Qué crees que aportaron los niños de la Escolanía?

Los niños de la Escolanía sonaron como los ángeles celestiales, con el especial color sonoro de una escolanía, muy nítido y muy equilibrado, y de tanta calidad como el resto de los componentes: orquesta y coro. Ton Koopman disfrutó, pues bajo su batuta brilló la Escolanía. El propio Bach estaría satisfecho; él, que dirigía a los niños en el colegio de Santo Tomás de Leipzig.

ARRIAGA GOGOAN

EASO Eskolania, además de funcionar como conjunto, ha sido proveedora de solistas durante 25 años. Así sucedió una vez más en el espectáculo ofrecido en el Teatro Arriaga en enero, en el que participó el tiple Markel Murillo.

Calixto Bieito eszena-zuzendariaren estraineko ikuskizuna izan zen antzoki bilbotarreko zuzendari artistikoarentzat, eta bere debuterako Juan Crisostomo Arriagararen musikaren hainbat pasarte aukeratu zituen “Los esclavos felices” izenpean (Arriagak idatziko lanaren titulua, zeinaren lau pasarte besterik ez zaizkigun iritsi) saioa osatzeko.

Bieitok prestatutako ikuskizuna antzokian eskegitako pantaletan erakusten ziren irudiez osatu zen, musikarekin eta eszena baikoitzarekin uztartzen zirenak, morrontzaren eta zoriontasunaren inguruko hausnarketa bideratuz.

Emandako lanen artean egon zen *Agar dans le désert*, Arriagak 1825 aldera idatzitako eszena bíblico-dramatikoa non Markel Murillo, EASO Eskolania tipleak, Ismaelen (Agarren semea) interpretazioa hartzen zuen bere gain. Hiru agerraldiko lan honek (*Agarren erromantza, Agar eta Ismaelen duoa* eta

OLATU TALKA

Donostiako kultura hiriburutzak hainbat gauza utzi zuen ondare moduan, eta horien artean dago Olatu talka jaialdian. 2017ko ekitaldiak bere irekiera izan zuen maiatzaren 19an Alderdi Ederren egindako festa handian. Donostiako Udaletxeko terrazan kontzertu berezia eta jendetza izan zen.

Hasteko, Easo Jazz Orkestrak 20 bat minutuko emanaldia eskaini zuen. Ondoren, *Musikagelarekin* zerikusi zuten 10 banda eta bakarlari aritu ziren, Donostialdeko hainbat abesbatzetako 400 bat abeslarirekin eta Easo Jazz Orkestrarekin. Abesbatza hauen artean zeuden gure ARAOZ Gazte, ARAOZ Gaztetxo, Cum Jubilo eta EASO Txiki, eta beraiekin batera aritu ziren Aita Donostia, Eskola-Gurutzeaga, Ibaartz, Illumbe, Kantakidetza, Pasaia Gazte, Zaria Gazte eta Zumarte.

Talde hauek guztiak prozesu oso polit eta berezi baten ostean elkartu ziren. Izan ere, euren lau kantu aukeratu zituzten eta

Agarren Auhena) basamortuan noraezean dabiltzan Agar eta Ismael ama-semeak erakusten ditu. Erdiko agerraldian Ismaelek amari ura eskatzen dio (“ur tanta bat, besterik ez dut behar...”) eta amak ura emateagatik bere odolez ordainduko lukeela erantzuten dio. Ismael ezinean, ama arrastaka eramatzen saiatzen da, semea bere besoetan hiltzen ikusi baino lehen. Antzezpen zirroragarria izan zen benetan.

Fitxa teknikoa

Obertura nº 20, Erminia, Medea, O salutaria ostia, Agar dans le désert, Satabat Mater, Los esclavos felices (obertura).

Marta Ubieta (sopranoa), **Naroa Intxausti** (sopranoa), **Markel Murillo** (EASO Eskolaniako tiplea), **Gorka Gerrikabeitia** (tenorea), **Alberto Abete** (tenorea), **Gexan Etxabe** (baritonoa), **Ander Núñez** (dantzaria), **Bilboko Koral Elkartea. Bilbao Orkestra Sinfonikoa BOS**. Zuzendaria: **Jon Malaxetxebarria**.

(Nino Dentici, El Correo)

“Cantatas de Juan Crisóstomo Arriaga en Bilbao – Si su versión de *Medea* nos cautivó por su fuerza dramática, en la considerada última obra de Juan Crisóstomo Arriaga, *Agar en el Desierto*, la soprano bilbaína, acompañada de un desinhibido joven de afinado canto llamado Markel Murillo, derrochó sentimiento y gran profundidad teatral.”

(Daniel Garay, www.audioclasica.com)

“Escuchamos *Agar dans le Désert*, quizá la última obra escrita de Arriaga, en la que hay que destacar la presencia de una voz blanca, extraordinariamente defendida por Markel Murillo, de la Escolanía Easo.”

(Ainhoa Uria, www.mundoclasico.com)

“211 años para un joven Arriaga – Después de un precioso dúo en el que pudimos disfrutar de la magnífica afinación de Markel Murillo, en el Lamento de Agar.”

kantu horiek moldatu ondoren, guztion artean jotzeko eta kantatzeko prestatu zitzuten. Horrez gain, denok kantatzeko moduko kantu bat eskaini zuten, ikus-entzuleak ere kantatzen jarri: Itoitzen *Lau teilatu*, hain zuzen. Hauek dira ekitaldian entzun ziren beste abestiak: Sayonara (Los Bracco), Zintzilik (Olatz Salvador), Ohm (Physis vs Nomos) eta Twisted Surgery (Nothing Box).

Urtetik urtera sendotzen den jaialdia da *Olatu talka*. Urte askoan iraun dezala!

Txernobylgo haurrak gure artean

El 29 de junio, el Palacio Foral recibió a 67 niños y niñas procedentes de Chernobil que, como cada año, fueron acogidos por familia gipuzkoanas durante los meses de verano. ARAOZ Gaztetxo y un espectáculo de magia amenizaron un acto sencillo pero emotivo.

Azken urteotan gertatu den moduan, Gipuzkoak Txernobylgo haurrak hartu zituen ekaina eta iraila bitartean. *Bikarte* elkar-tearen bidez Bielorrusia eta Errusiako etorriitako 67 haur izan ziren 2017 urtean 65 familia hartu zituztenak. Gaur egun, Gipuzkoara datozen Bielorrusiar ume berriak Gomel ingurukoak dira, erradiazio gehien jasan zuen gunekoak, hain zuzen; eskualdea herrixka xumez osatua dago eta oso baldintza gogorretan bizi dira.

Gipuzkoako Aldundiak harrera egin ziren ekainaren 29an Markel Olano ahaldun nagusia buru zela. Olanoren hitzetan ume

horiek “erradiazioak erasandako ingurunetik alde egiteko aukera dute hilabete batzuez”. Harrera familien papera nabarmendu zuen: “dena ematen dute, maitasun eta dedikazio guztia eskaintzen diete, beren seme-alabak balira bezala”.

Ekitaldian festa eta alaitasuna izan ziren nagusi, musika eta magia ikuskizunak tarteko. Txaborro magoaren trukoekin batera, Foru Jauregiko eskalinata nagusian txintxo-txintxo eserita zeuden neska-mutikoek gure ARAOZ Gaztetxoko nesken emanaldiaz gozatu ahal izan zuten, opari banaketa eta hamaiketakoa izan baino lehen.

ADINDUEN ETA ALZHEIMERRA DUTENEN ALDE

El 20 de octubre el Kursaal de Donostia acogió el “Congreso Carta Donostia” por los derechos de las personas mayores y personas con Alzheimer. El coro Araoz Gaztetxo participó en el acto de clausura creando un coro intergeneracional.

Donostian egin zen kongresua 2000 gipuzkoar baino gehiagoren aholkuak bildu eta gero sortutako idatzia aurkezteko gunea izan zen, adinduen, Alzheimer duten pertsonen eta bere zaintzaileen eskubideen aldeko.

Aubixa eta AFAGI elkarteeek antolatutako kongresuari hasiera emateko irekiera ekitaldia egin zen Donostiako udaletxeen. Bertan, bi elkartetako ordezkariek hitzen ondoren, eta Anjel Lertxundi idazleak eta Aizpea Goenagak dementziari eta za-

hartzaroari buruz idatzitako testuak irakurri eta gero, Elixabete Herrero (ARAOZ Gaztetxoko abeslariak) Antton Valverde musikaria eta Francisco Herrerorekin batera, musika emanaldi laburra eskaini zuten.

Hurrengo egunean, Kursaal Jauregian, kongresuaren jardunaldi nagusia ospatu zen eta hainbat hitzaldi eta mahai-inguru izan ziren. Bertan, Juan Luis Arsuaga antropologoaren hasierako hitzaldiaren ostean, osasun arloko profesionalek eta gizarteko hainbat pertsonaia ezagunek (Josep Ramoneda filosofoa, Garbiñe Biurrun epailea, Arantxa Urretabizkaia idazlea...) gai nagusia ikuspegi askotatik landu zuten (diagnostiko goiztarrerako eskubidea, zaintzaileen ardura...).

Egun osoko jarduerari amaiera emateko, ARAOZ Gaztetxoko neskek belaunaldi arteko abesbatza baten partaide izan ziren, Josu Elberdinak zuzenduta, *Txoria txori* eta *Por eso cantamos juntos* kantatu zutenak.

Egun garrantzitsua gure nagusiek eta hainbat gaixotasun jasaten dituzten pertsonek, zein bere senideek, babesea eta laguntza behar dutela gogoratzeko. Zorionak Aubixa, AFAGI, eta egunero gogor lanean ari zaren guztiei!

HISTORIAREN TXOKOA

Mes chers amis, noiztik ari du elurra mara-mara?

Uno de los emblemas del Coro EASO es ser embajador de la música vasca. Hay canciones que se han convertido en símbolos del Coro pero ¿sabemos la procedencia de sus letras? ¿Y de las melodías? Hoy traemos dos de esas canciones que están en el imaginario de los seguidores del EASO: *Elurra* y *Kanta berri*.

EASO Abesbatzaren ibilbideari erreparatzen badiogu, ezin da ukatu euskal musikak eta euskal musikagileek toki berezia izan dutela historian zehar, emanaldietan zein diskografian. Kanta asko joan eta etorri dira urteen poderioz, baina badira batzuk bereziki kuttunak direnak eta, neurri batean, jende askok ezagutzen ez duen jatorria dutenak. Hona hemen horietako biren inguruko kontutxo batzuk.

Elurra

Kanta honen inguruan argitu beharreko lehenengo gauza da ez dela jatorriz euskal doinua. Gure irakurleak askok jakingo duten moduan, Serge Jaroff-ek egindakoa da eta jatorrizko titulua *12 lapurrak* da. Serge Jaroff Doneko Kosakoen Abesbatza famatuaren sortzailea eta zuzendaria izan zen, eta talde horrekin batera gerora gurera iritsiko ziren hainbat abesti egin zituen (*Las campanitas*, *Los bateleros del Volga*, *Camino de San Petersburgo-Bide luzean*, *Stjenna Razin...*).

Baina jatorriz melodía errusiarrak izan arren, 1951an dagoeneko, EASO Abesbatzak gureztako ezagunagoak diren euskal musikagileek hitzaren grabatu zuen Juan Urteagaren zuzendaritzapean, eta Agustín Caballero bakarlari lanak egiten zituelarik. Ordutik hona, talde askori entzun diogu hauxe kantatzen, eta hitzetan gorabehera handi samarrak jasan dituen kantua izan da. Baino, non dago hitz horien jatorria?

1926ra arte joan behar dugu atzera, hain zuzen ere ilbeltzaren 17ra arte (urtarrilaren 17ra, alegría). Egun hartako *Argia* asterokoaren 248. aleak, *Seaska ondoan* izeneko kopla sorta ageri zuen azalean. IRUÑA'tar Alexander-ek (Alexander Tapia Perurena idazle nafarraren ezizena) sinatzen zituen bertsoak Parisetik eta “Din dan bolera gure aurra asarrean” errepika tartekatuta, ondorengoak daude besteak beste:

*Elurra jauts ala ari da; zuritu du mendi,
Arditxoak sartu dira otz-otzez etxol zarran.
Nik badeaukat arditxo bat emen seaskatxoan,
Bañan auxe jango duan otsorik ez ludian.
Axatuko bainioke gure Beltxa indartsua,
Ta biotza zilatuko, baletor, izkilluaz.
Aurra loak artu. Jango nuke musuka,
Aingerurik baldin bada, ona emen, ona bai.*

Kanta berri

Elurra istorio bitxia badu, are bitxiagoa beharbada ondorengo kantuarena. 1952ko udaberrian, Pablo Sorozabalek *Maitea* suite bat idatzi berri zuen Abesbatzarentzat (Donostiarriko emakumeen abesbatza ospetsua), eta EASO Abesbatzarentzat gauza bera egin zezan eskatu zioten. Orduko zuzendaritzarekin harremanetan jarrita honela zioen Joshe Ramon Otero zuzendaritzako kideari idazten zion gutunean:

Os he hecho una “Suite” en tres tiempos. He procurado hacerla a la medida de vuestras magistrales cualidades y cada tiempo tiene un estilo distinto [...]. El último tiempo está cuajado de humor y de sátira y en él tendréis ocasión de lucir vuestras portentosas facultades. Empieza con una melodía en varios idiomas, latín, vasco, francés, bearnés, etc, pasa a otra en tiempo de habanera, muy picarda, que los vascos ortodoxos hubiesen preferido oírla en tiempo de zortziko, pero que a mí me parece mucho más vasca en tiempo de habanera, y termina con un gran coral que es el ritmo en que se deben cantar las grandes verdades filosóficas. ¡Yo quedo muy satisfecho de mi obra! Ahora hace falta que os guste a vosotros y luego al público.

Seaska ondoan

*Din dan bolera
gure aurra asaréan.

Eluña jauts ala ari da; zuritu da mendi,
Arditxoak sartu dira otz-otzez etxol zafan.
Din dan etc.

Aizea txistuka ari da. Ori aize zakafal
Eraman nai ote dek, ba, ero ofek iximinia?
Din dan etc.

Ez bilduftu, oingertuak bialiko Jainkoak,
Geiegi afotzen báda, kate latzez lotzera.
Din dan etc.

Lañopean dabiltzaten itzal ayek, zer dira?
Ai ene, bai ote dira otsoto beltz-gosetiak?
Din dan etc.

Nik badeaukat arditxo bat emen seaskatxoan,
Bañan auxe jango duan otsorik ez ludian.
Din dan etc.

Axatuko bainioke gure Beltxa (1) indartsua,
Ta biotza zilatuko, baletor, izkilluaz.
Din dan etc.

Emen, neska loti ofek, suari beste enbofa,
Ta, i, Beltxa itxusi ofek, utzak geldi katua.
Din dan etc.

Eluña jauts ala ari da. Au elurketa gaitza!
Txoriak jasango dute orain otz ta gosea.
Din dan etc.

Bañan ene txoriñoak ez iñondik; amatxok
Len ukatuko bai dio bere aori jana.
Din dan etc.

Aupa loak artu dign. Jango nuke musuka,
Aingerurik baldin bada, ona emen, ona bai.
Din dan etc.

II
Uru zan elur zuria euzkiaren musuaz;
Ta mendiko eitz bakoitzan, sortu zan itufi bat.
Din dan etc.

Bañan beriz eldu ziran goibel ilun-ilunak
Ta asi zan eluña beriz jauts ta jauts jautsi ala.
Din dan etc.

Eta bein aingerutxoak, elur bezin zuriak,
Sartu ziran sukaldetan, amatxo lo zegola.
Din dan etc.

Ta aurtxoa eraman zulen besoetan esanaz:
«Aitor, belan bizitzeko, edefagi aiz eta».
Dilin din dilin dan
dilin din dilan.
Aingerutxu onak
zerura.
IRUÑA'TAR ALEXANDER
Paris.
(1) ·Beltxa=artzainora.*

Argi dago *Chantons mes chers amis* suite-ari buruz ari dela, *Begi urdiñ*, *Urzo luma* eta *Kanta berri* abestiez osatuta dagoena, eta arreta, azken honetan jarriko dugu. Sorozabalek berak dioen moduan, hiru zati desberdinaren banatzen da, eta zati bakoitzeko testuak jatorri desberdina du.

Hasierakoa, *Sed libera nos a malo*-rekin hasten dena, Francisque-Michel idazle frantziarrak 1757an argitaratu zuen *Le Pays Basque: sa population, sa langue, ses mœurs, sa littérature et sa musique* liburutik hartuta dago, eta Francisque-Michel-ek Pabera iristen den euskal laborari baten eta han aukitzeten duen funtzionarioaren arteko elkarritzeta irudikatzen du.

Sed libera nos a malo. Sit nomen Domini.

Vamos à cantar un canto para divertir.

Jan dugunaz gueroz chahalki houneti

Eta edan ardoa Juranzoumeti,

Chantons , chantons, mes chers amis , je suis content, pardi!

Trinquam d'aquest boun bi,

Eta dezagun canta cantore berri.

Kantatzean, zenbatetan galdu ote diogu geure buruari: zer arraio esan nahi du gure partituran ageri den « *eta edan ardoa durunzunekoti* »? Hara hemen erantzuna, oker egindako translazioa, jatorrizko testuak Frantziako Jurançon eskualdea aipatzen baitu.

Bigarren zatia, habanera doinuan ematen dena, Aita Donostiak jasotzen du bere *Cancionero vasco-n*, seigarren bolumenean, hain zuzen ere. Bertan aipatzen ditu 1912an Lekarozen Bolaños abizeneko Arantzako igeltsero bat jasotako doinua eta hitzak, Sorozabalek jarritakoia ia berdin-berdinak biak:

Albaiteruben sala

Demonio artan,

Demoniozko estropezo bat

Egin nuen bertan.

Demoniuak emen,

Demoniuak an;

Demoniok zabilten

Gorputzaren bueltan;

Demoniuak sasoi zauzkaten

Demoniuetan.

Azken zatiak jatorri nahasiagoa du. Aita Donostiak berak lehen aipatutako bilduman *Arnuaren bentaja* izenpean jasotzen du Ez da filosoforik zatia Alkozeko Antonio Ciaurri entzun bezela, baina, aldiberean, 1931n Bertsolariya aldizkarian *Arduaren azañak* tituluarekin argitaratuko 20 bertsoak aipatzen ditu jatorri moduan. Hirugarren bertsoak bete-betean jotzen du gure kantuaren azken zatia:

Ezta Filosoforik,

ez Teologorik

arduan neurriya

artuko dionik;

gizon aundiak ere

ikusi ditut nik

beren moskorra ezin

disimulaturik.

Honaino ba, gure bi kanta ezagunen jatorriaren inguruko argibide txiki bat. Gure kultura altxorra delako, merezi du jakiteak kantatzen ditugun horien jatorria, edo hala uste dugu guk behintzat.

que "la Maria" o lo he llevado un delicado coro que se titula
"de Jardín, d'auvergne". Estoy seguro que cuando los Señores llegaron
a este paraje en festejar las pifiatillas de los frailejos se
separaron entre ellos...
De entonces tiempo esté una jota de humor y de carácter
y en el fondo esencia de la vieja mestura portentosa,
facultades. Empieza con una melodía en varios idiomas,
latino, vasco, francés, bávaro, etc., para ir fin en frases
preferible sólo en grupo de gaitas [música] por que a
un maestro mucha más voz en tiempo de habanera, y
termina con un gran coral y en el ritmo antiguo se detiene
escuchas las grandes veedidas filosóficas, ¡y ya queda muy
interesante de mi obra! Ahora bien falta que se pida
a los otros y luego al público. Mejor sonando a María
o envíale la partitura. Mejor sonando a María.
Sí y tienen ánimo y fuerza si un fuerte abrazo.
Bueno la estudio un rato!

P. Goñi

EASOREN ABESBATZEK 2017an IZANDAKO PARTE-HARTZEAK

2017ko Musika Hamabostaldia (3)

- Abuztuaren 1ean. Surrexit (Missa Paschalis eta Triludio nº3 al Santísimo Sacramento) R.P. Luis Iruarrizaga. EASO Schola: EASO Abesbatza, EASO Eskolania eta EASO Kapera Gregorianista. San Bizente eliza, Donostia.
- Abuztuaren 13 eta 15ean. W. A. Mozart-en Le nozze di Figaro. EASO-ARAOZ Abesbatza Misto. Euskadiko Orkestra Sinfonikoa eta Li-Chen Lin zuzendaria. Kursaal Jauregia. Donostia.

Nazioarteko emanaldiak (4)

- Urtarrilaren 18a. VII Christmas Festival of Sacred Music. EASO Abesbatza. International House of Music, Mosku.
- Apirilaren 17a. ARAOZ Gazte Abesbatza. Bonifatiuskirche, Wiesbaden.
- Apirilaren 20a. ARAOZ Gazte Abesbatza. Hildastift, Wiesbaden
- Apirilaren 21a. ARAOZ Gazte Abesbatza. Oranier-Gedächtniskirche, Wiesbaden.

Opera emanaldiak eta emanaldi sinfoniko-koralak (9)

- Urtarrilaren 28a. J. C. Arriagaren *Los esclavos felices*. Bilboko Orkestra Sinfonikoa, Bilboko Koral Elkarte, Naroa Intxausti, Marta Ubieta eta EASO Eskolaniako Markel Murillo bakarlarria. Zuzendaria: Jon Malaxetxebarria. Arriaga Antzokia, Bilbo.
- Otsailaren 9a eta 11a. G. Bizet-en *Carmen*. Opus Lírica elkartearren opera denboraldia. EASO Eskolania. Kursaal Jauregia, Donostia.
- Urriaren 10, 11, 13, 16 eta 17a. L. Bernstein-en Chichester Psalms. Euskadiko Orkestra Sinfonikoa, Iruñeko Orfeoia eta EASO Eskolaniako Markel Murillo bakarlarria. Zuzendaria: Robert Treviño. Gasteiz, Iruñea, Donostia (2) eta Bilbao.
- Abenduaren 23a. B. Britten-en San Nikolas Kantata. ARAOZ Abesbatza, ARAOZ Gazte Abesbatza eta ARAOZ Gatztxo Abesbatza. San Bizente Eliza, Donostia.

Euskal folklorearen inguruko emanaldiak (7)

- Martxoaren 25a. EASO Abesbatza. Andre Maria Jasokundearen Eliza, Mutriku.
- Maiatzaren 25a. EASO Abesbatza eta Arin Luzien. San Joan Bataiatzailearen Eliza, Donibane Lohitzune.
- Irailaren 1a. EASO Abesbatza. Bariko San Nikolas Eliza, Orio.
- Irailaren 28a. EASO Abesbatza eta Arin Luzien. San Joan Bataiatzailearen Eliza, Donibane Lohitzune.
- Uriaren 21a. EASO Abesbatza eta Aizkoa Abesbatza. Santa Eugenia Eliza, Miarrizte.
- Azaroaren 8a. Hondartza-arduradunen batzarra. EASO Abesbatza. Roxario Jatetxea, Astigarraga.
- Abenduaren 22a. EASO Abesbatza eta Aizkoa Abesbatza. San Nikolas Parroquia, Iruña.

Eliz-musikako emanaldiak (6)

- Apirilaren 1a. Mateoren Araberako Pasioa. Amsterdam Baroque Orchestra & Choir, EASO Eskolania. Zuzendaria: Tom Koopman. Kursaal Jauregia, Donostia.
- Maiatzaren 26a. Musikaste, Euskal Musikaren Astea. Missa Paschalis, R.P. Luis Iruarrizaga. EASO Schola: EASO Abesbatza eta EASO Eskolania. Fatima Parroquia, Erreenteria.
- Irailaren 30a. Antioko Musikaldia. Stabat Mater (G. B. Pergolesi). Ana Otxoa, Marifé Nogales, EASO Eskolania, Santa María Kaperako harizko laukotearia. Zuzendaria: Andoni Sierra. Antioko Baseliza, Zumarraga.
- Azaroaren 1a. Azaroan Musika. Stabat Mater (G. B. Pergolesi). Ana Otxoa, Marifé Nogales, EASO Eskolania, Santa María Kaperako harizko laukotearia. Zuzendaria: Andoni Sierra. Andre Maria Zeruratzea Parroquia, Legazpi.
- Azaroaren 26a. Barroko Aire. Stabat Mater (G. B. Pergolesi). Ana Otxoa, Marifé Nogales, EASO Eskolania, Santa María Kaperako harizko laukotearia. Zuzendaria: Andoni Sierra. Andre Maria Jasokundearen Eliza, Ordizia.
- Abenduaren 16a. *Missa Sincere in Memoriam*. ARAOZ Gazte. San María Eliza, Deba.

Kantu gregoriano emanaldiak (10)

- Urtarrilaren 8a. Astotxo festa. Meza Nagusia: kantu gregorianoa eta polifonia. EASO Kapera Gregorianista. Lazkao.
- Apirilaren 11. Otoiz aldia. EASO Kapera Gregorianista. Brigiden komentua. Lasate-Oria.
- Apirilaren 30a. Bazko 3. igandeko Meza Nagusia. EASO Kapera Gregorianista. Belloc-eko Monastegia.
- Uztailaren 15a. Karmengo Andre Mariaren Festaburua. EASO Kapera Gregorianista. Amarako Karmeldarren Eliza, Donostia.
- Uztailaren 16a. Karmengo Andre Mariaren ohoretan. EASO Kapera Gregorianista. Beneditarren Monasterioa, Lazkao.
- Urriaren 15a (goizez). Santa Teresaren egunaren ospakizuna. EASO Kapera Gregorianista. Lazkao.
- Urriaren 15a (arratsaldez). Santa Teresaren egunaren ospakizuna. EASO Kapera Gregorianista. Amarako Karmeldarren Eliza, Donostia.
- Abenduaren 15a. Caritas-en aldeko emanaldia. EASO Kapera Gregorianista. San Bizente Eliza, Donostia.
- Abenduaren 24a. EASO Kapera Gregorianista. Lazkao.
- Abenduaren 31. Otoitz aldia. EASO Kapera Gregorianista. Brigiden komentua. Lasate-Oria.

Donostiako ospakizunetan parte-hartzea (4)

- Abuztuaren 12a. Aste Nagusiko hasierako kanoikada. Easo Eskolania. Donostiako udaletxeko terrazan eta batzar aretoan
- Abuztuaren 19a. Agur Asteari! Aste Nagusiari amaiera emateko festa. EASO Abesbatza, EASO Eskolania eta Unión Artesana. Zuloaga Plaza, Donostia.
- Abuztuaren 31. Donostia Arratsean. Argiak itzali eta kandelak piztearen ekitaldian. Araoz Gazte. Abuztuaren 31 kalea, hiru lekuetan. Donostia.
- Irailearen 9a. Euskal Jaiak. EASO Eskolania, ARAOZ Gaztetxo eta Gero Axular dantza taldea. Konstituzio Plaza, Donostia.

EASOren abesbatzen beste emanaldiak (33)

- Urtarrilaren 3a. Ibilbidea Amara auzotik. Cum Jubilo. Amara, Donostia.
- Urtarrilaren 29a. Eliz-musika eta euskal kantuak. EASO Eskolania eta ARAOZ Gazte. Baigorri.
- Otsailaren 4a. EASO Abesbatzaren baziide-kontzertua. EASO Abesbatza Elkartearren koruak. San Bizente Eliza, Donostia.
- Otsailaren 11. EASO Musika Eskolako koruak. Musikene, Donostia.
- Martxoaren 9a. Ibaiertz Abesbatza eta Araoz Gaztetxo Abesbatza. Martuteneko Parroquia, Donostia.
- Apirilaren 1a. Lizentziatura hartzea. ARAOZ Gazte Abesbatza. Deustuko Unibertsitatea, Donostia.
- Apirilaren 25a. Gernikako bombardaketaren 80. urteurreneko ekitaldi instituzionala. Hika Teatroa, EASO Eskolania eta ARAOZ Gazte. Gernika.
- Maiatzaren 4a. Cum Jubilo Abesbatza. Alai Etxe zahar-egoitza, Donostia.

- Maiatzaren 20a. Olatu Talka. ARAOZ Gazte, ARAOZ Gaztetxo, EASO Txiki eta Cum Jubilo. Alderdi Eder, Donostia.
- Maiatzaren 24a. Gernikako bombardaketaren 80. urteurrenaren oroimeneko emanaldia. Hika Teatroa, EASO Eskolania eta ARAOZ Gazte. Santurtzi.
- Maiatzaren 25a. Antxon Sierra Oroitz zikloa. EASO Txiki. Mariaren Bihotza Parroquia, Donostia
- Ekainaren 2a. EHUREn Esperientzia Gelak. Cum Jubilo Abesbatza. Donostia.
- Ekainaren 3a. ARAOZ Gaztetxo. Mundaiz, Donostia.
- Ekainaren 3a. Cum Jubilo Abesbatza. Izpiritua Santuaren Parroquia, Errrotaburu, Donostia.
- Ekainaren 6a. ARAOZ Gaztetxo. Zumaia.
- Ekainaren 7a. Farmazia Kongresua. EASO Abesbatza. Miramar Jauregia, Donostia.
- Ekainaren 10a. Cum Jubilo Abesbatza. Aieteko Kurutziaga Eliza, Donostia.
- Ekainaren 24a. Kutxa Kultur. Luke Armstrong eta ARAOZ Gazte. Tabakalera, Donostia.
- Ekainaren 23a. Cum Jubilo Abesbatza. Magdalako Maria zahar-egoitza. Hernani.
- Ekainaren 29a. Txernobilgo umeei harrera. ARAOZ Gaztetxo. Foru Jauregia, Donostia.
- Uztailaren 12a. Udako Euskal Unibertsitatearen Udako Ikastaroak. Cum Jubilo Abesbatza. Miramar Jauregia, Donostia.
- Irailearen 14a. Aieteko Jaiak. ARAOZ Abesbatza. Aieteko Kurutziaga Eliza, Donostia.
- Irailearen 16a. Aieteko Jaiak. Cum Jubilo Abesbatza. Miramongo Anfiteatroa, Donostia.
- Uriaren 20a. "Carta Donostia" kongresuaren itxiera-ekitaldia. ARAOZ Gaztetxo. Kursaal Jauregia, Donostia.
- Uriaren 28a. EASO Eskolaniaren 25. urteurrenagatik Gipuzkoako Foru Aldundiaren harrera. EASO Eskolania. Foru Jauregia, Donostia.
- Azaroaren 11. Betiko Ametsa eta Cum Jubilo Abesbatza. Zorroagako eliza, Donostia.
- Azaroaren 23a. ARAOZ Abesbatza. Parroquia-eliza, Pasai San Pedro.
- Abenduaren 10a. Arrasateko Akordeoi Jaialdiaren itxiera-ekitaldia. ARAOZ Gazte. Amaia Antzokia, Arrasate.
- Abenduaren 20a. Cum Jubilo Abesbatza. Herrerako Pertsona Helduentzako Eskola, Donostia.
- Abenduaren 22a. Cum Jubilo Abesbatza. Elizaran adineko pertsonentzako eguneko zentroa, Donostia
- Abenduaren 28a. Cum Jubilo Abesbatza. Txara I zaharren egoitza, Donostia.
- Abenduaren 30a. Eguberrietako Azoka. ARAOZ Gaztexo. Donostia.
- Abenduaren 30a. Eguberrietako Azoka. Cum Jubilo Abesbatza. Donostia.

Grabazioak (1)

- *Euskal Kantak* diskoaren grabazioa (Deutsche Grammophon disketxea). Katia eta Marielle Labèque, Carlos Mena, EASO Eskolania eta ARAOZ Gazte. Santa Kruz monastegia, Azkoitia.

EASO-ARAOZ Txiki

Adriana Martin
Ainhoa Zapiain
Aitor Ezkai
Aitor Tolosa
Alba Becerra
Álvaro Cadenas
Amaia Poza
Ane Herrero
Añes Lertxundi
Candela Alkiza
Chloe Melero
Claudia Perarnaud
Eider Comin
Eider Urbistondo
Eneritz Aizpurua
Erik Cerro
Iban TargagUILA
Iñaki Ruiz De Azua
Iraide Urbistondo
Irati Rodriguez
Irati Sierra
Jon Iriondo
Jon Kareaga
June Intxausti
Kerman Goiria
Laia Gartziandia
Leire Avila
Leire Egizabal
Lorea Vicente
Maddi Labaien
Maialen Eizagirre
Maria Teresa Venegas
Mikel Ruiz De Azua
Mikela Ximenez
Nahia Fay
Naia Ustarroz
Naiara Sanchez
Naroa Iglesias
Nerea Andueza
Nora Bozal
Nora Curto
Nora Laskurain
Nora Osma
Nuria Andueza
Sara Cerro
Sara Ezkurra
Urko Irigoien

EASO ESKOLANIA

Aitor González
Alvaro Bozal
Amets Miera
Aner Errandonea
Aner Etxaniz
Asier Pérez
Beñat Mozo
Danel Rezola
Eneko Goikoetxea
Gorka Villoria
Beñat Badiola
Ibai Murillo
Iñaki Sola
Javier Sánchez
Joel Zamora
Jon Azurmendi
Jon Girbau
Josu Amutxastegi
Josu Martínez
Julen Beloki
Julen Rodríguez
Luken Munguira
Manex Artola
Markel Amas
Markel Aranburu
Markel Murillo
Martin Inchurza
Martin Ainsa
Mikel Txoperena
Oihan Zapiain
Oier Zapiain
Oier Maeztu
Oihan Yaniz
Unai Gabellanes
Iban TardagUILA

CORO EASO

Imanol Arregi
Joseba Azkue
Markel Azkue
Beñat Badiola
Pablo Benavente
Iker Blanco
Jimmy Brosa
Antonio Calleja
Iñaki Calleja
Antton Carton
Iñigo Casís
Carlos Ceberio
David De Oliveira
Luis Díaz
Oier Elosegi
Borja Esnal
Txitxo Estomba
Xabier Ezkerro
Peio Fuentes
Beñat Garay
Félix García
Kaito García
Patxi Garde
Javier Gaztelumendi

Oier Goikoetxea
Imanol Gorri
Luis Larrañaga
Gustavo Laskurain
Alex Laskurain
Manex Martínez
Alberto Mendigutxia
Gorka Miranda
Izei Mujika
Luken Munguira
Javier Oyarzun
Josetxo Payo
Sergio Pedrouso
Imanol Petrirena
Rubén Ramada
Juan Carlos Rey
Julen Salegi
Javier Sánchez
Ramon Santxez
Iñigo Stern
Pierre Trocq
Jon Ugartemendia
Mikel Zapiain
Ion Zapiain

KAPERA GREGORIANISTA

Eusebio Agote
Miguel Arbelaitz
Antonio Campos
Xabier Garagorri
Moises Gonzalez
Elias Jauregi
Jesus Mª Mujika
Joxe Ostolaza
Santos Sarasola
Demetrio Esnaola

ARAOZ GAZTELXO

Agate Pagola
Aiara Araujo
Aizpea Vaqueriza
Añes Casado
Elaia Garayoa
Elixabete Herrero
Enara Lardizabal
Garazi Goikoetxea
Ixiar Eizagirre
June Cuesta
Larraitz Otamendi
Leire Limia
Libe Labayen
Lide Martínez
Maddalen Pozueta
Miren Aranburu
Naroa Agirre
Nora Carrascosa
Ohiana López
Paula Urtzuegia
Rafaela Raisenerger
Udane Pérez
Uxue Crespo

ARAOZ GAZTE

Adriana Sierra
Ainhoa Arteaga
Ainhoa Sagarzazu
Ainhoa Tabuyo
Amaia Aras
Amaia Corral
Amaia Mendizabal
Andrea Palomeque
Ane Corral
Ane Díaz
Ane Rincón
Ane Salegi
Anne Arandia
Aroa Uriarte
Blanca Artaza
Edurne Larrañaga
Eider Barrenetxea
Eider Martínez
Enara Ruiz
Goretti Figueroa
Idoia Petrirena
Ines Plazaola

Iratzi Goikoetxea
Irene Rodriguez
Irene Sánchez
June Unanue
Katixa Arbosa
Lide Errasti
Lide Monfort
Lorea López
Lucía Uría
Maddi Asenjo
Maider Arregi
María Jaunarena
Marta Maraña
Marta Pertika
Nahia Sarasa
Naia Tardaguila
Naroa Iribarri
Nikole Vaqueriza
Olatz Barrenetxea
Sara Beloki
Shabani Aranzabe

ARAOZ ABESBATZA

Betty Alvarado
Shrabani Aranzade
Maider Arregi
Blanca Artaza
Ainhoa Arteaga
Maddi Asenjo
Lourdes Azcoaga
Eider Barrenetxea
Sara Beloki
Katriona Black
Andrea Caro
Carmen De Juana
Ana Echeveste
Lide Errasti
Goreti Figueroa
Olga Frías
Marta García
Marina Graña
Carla Iraola
Anouk Iraola
Naroa Iribarri
Leire Iturbe
Maria Jaunarena
Cristina Jiménez
Leire Larrañaga
Yosune Laso
Lorea López
Zalo Lopez De Munain
Haizea Marcos
Begoña Mendibil
Ixiar Mendibil
Maitane Mendibil
Amaia Mendizabal
Leyre Miranda
Lide Monfort
Erika Oyarbide
Andrea Palomeque
Marta Pertika
Idoia Petrirena
Norah Salazar
Ane Salegi
Nahia Sarasa
Lucia Uría
Solange Villavicencio

CUM JUBILO

Luis Aguirre
Olga Alcerreca
Clo Andonaegui
Iñaki Arana
Margari Aranguren
Manuel Arbiza
Isabel Arce
Lourdes Badiola
Pedro Barrado
Maite Bastarrica
Mª Luisa Beitia
Elena Bengoetxea
Tomás Eceiza
Jesús Echamendi
Begoña De Egurrola
Ana Isabel Erausquin
Edurne Fraile
Ana Furundarena
Carmen Galdós
María Jesús Garaizabal
Isabel García
Santos A Gimeno

Juan Mari Gomez
Loli Goñi
Isidro Goñi
Isabel Gortazar
Txaro Gual
María Asunción Huici
Arantza Ibaiondo
Miren Inchausti
Lourdes Indo
Kontxi Iparraguirre
Leandro Irizar
Juan De Izeta
Iñaki Izuzquiza
Juani Liaño
Beatriz Luzuriaga
Amalia Maeztu
Maite Martinena
Carmen Clara Martinez
Joaquin Martinez
Patxi Mendoza
Coro Michelena
Agurtzane Mujika

Nati Ortega
Gorka Ortigosa
Loli Oteiza
Mercedes Pagola
María José Permisán
Juan José Riezu
Mª Carmen Riveiro
Esther Robredo
Araceli Rodríguez
José María Salaverria
Montse Salvia
María José Sanchez
María Luisa Santamarina
Juan Andrés Segura
Merche Torrecilla
Lala Ubarrechena
Esperanza Ugarte
Luis Pablo Urquiza
Mikel Urruzola
Jesús María Usandizaga
Maribel Vallina

coro EASO abesbatza

www.coroeaso.com

ABESTEA GOGOKO AL DUZU?

Zatoz eta egin proba EASO
abesbatzetako batean

¿TE GUSTA CANTAR?

*Ven y prueba en los
coros del EASO*

deitu 943 217592 zenbakira
llama al 943 217592

MARAÑÓN PASEALEKUA 20 · AIETE · 2000⁹ DONOSTIA